Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган | № 102 (7. 491) | 1991 йил 30 май, пайшанба | Нархи 12 тийин.

ССР ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

28 май куни СССР Вазирлар Маҳкамасининг В. С. Павлов раислигида ўтган мажлисида Ўзбекистон ССРнинг кўпгина жойларида юз берган табиий офат оқибатларини тугатиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов зарар кўрган жойлардаги вазият ва республика ҳукумати кўраётган чора-тадбирлар тўғрисида ахборот берди.

Ўзбекистон ССРга, жабрланган аҳолига моддий-техникавий, молиявий ва озиқ-овқат билан зарур ёрдам кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Табиий офатдан зарар кўрган иншоотларда қурилиш ва тузатиш-тиклаш ишларини олиб бориш учун тармоқларга пул маблағи, капитал маблағ ва моддий-техника ресурслари ажратиш кўзда тутилди. Аҳолига бинокорлик материаллари, санитария-техника буюмлари ва бошқа ускуналар сотиш кўпаяди. Аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш муаммолари кўриб чиқилди. Қўшимча равишда гўшт ва сут маҳсулотлари, ун, қанд-шакар, болалар овқатлари ва бошқа халқ истеъмол моллари етказиб беришга қарор қилинди.

Ўзбекистон ССРдаги жамоа ва давлат хўжаликларига, бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига кўрган зарарлари ўрнини қоплаш учун қўшимча суғурта маблағлари ажратилди. Аҳолига, ижарачиларга, шахсий томорқа хўжаликларининг эгаларига бир йўла тўланадиган моддий ёрдам кўрсатиш ҳамда нобуд бўлган экинлар ва вайрон бўлган бинолар учун улар кўрган зарар ўрнини қоплаш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Бошқа масалалар билан бир қаторда Орол муаммолари юзасидан ҳукумат дастурини ишлаб чиқишни тезлаштириш, бунда Оролбўйи аҳолисини ичимлик сув билан таъминлашни яхшилаш ишларини биринчи навбатда амалга ошириш лозим бўлган тадбирлар деб ҳисоблаш зарурлиги таъкидланди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ЖУРНАЛИ ХОДИМЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йил самарали меҳнат қилгани, ўзбек совет адабиётини тарғиб этишда кўрсатган хизматлари, ижтимоий-сиёсий турмушда фаол иштирок этгани учун журнал ташкил топган куннинг 60 йиллиги муносабати билан қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби»:

Мухторов Омон Сулаймонович — бош муҳаррир ўринбосари

«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»:

Абдуллаев Ортиқбой Абдуллаевич — танқид ва адабиётшунослик бўлимининг мудири

Иброҳимов Турсун — катта адабий ходим

Қаҳҳоров Тоҳир — наср бўлимининг мудири

ва қуйидагилар Ўзбекистон ССР Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин:

Аҳмедов Музаффар Усмонович — адабий ходим

Ҳайдарова Фарида — машинистка

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 29 май.

(«Шарқ юлдузи»нинг 60 йиллигига бағишланган мақолалар билан рўзномамизнинг 3-саҳифасида танишасиз).

НАЗОРАТ КОМИССИЯСИ РАЁСАТИДА

1991 йил 28 майда Тошкент шаҳар партия ташкилоти назорат комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда «Сергели район коммунист раҳбарларининг мактабларда бепул овқатланишни ташкил этиш ҳамда кам таъминланган оилалар болаларига ёрдам кўрсатиш бўйича иши ҳақида»ги масала кўриб чиқилди.

Шу нарса таъкидландики, райондаги кўпгина мактабларида 1-5-синфлар ўқувчиларининг умумий таълим маблағлари ҳисобига бепул овқатланиши қониқарли ташкил этилган. Бироқ, текширишлар қатор мактабларда коммунист раҳбарлар овқатланишни ташкил этишга расмиятчилик билан муносабатда бўлганликларини кўрсатди. Район ижроия комитети, халқ таълими бўлими, умумий овқатланиш корхонаси раҳбарлари эса ўз буйруқ ва фармойишларини масъул шахсларнинг шахсий жавобгарлигини ошириш билан мустаҳкамламаганлар. Натижада бу қарор ва фармойишлар бажарилмаяпти.

28-мактаб ошхонасида сутли таомлар кам тайёрланади. Ошхонадаги санитария аҳволи қониқарсиз. Идиш ювиш машинаси анча вақтдан бери ишламаяпти. 277, 169-мактаблар ошхоналарида жиҳозлар ва идиш-товоқлар етишмайди. Бунинг оқибатида ўқувчилар синфларда ўз парталарида, ўзлари олиб келган идиш-товоқдан овқатланадилар. 303-мактабда шу пайтгача ошхона учун хона ажратилмаган. Мактаб ёнида ошхона қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёр эмас. У қурилиш режасига киритилмаган.

Райондаги қатор мактабларда кам таъминланган оилалардаги болаларни бепул овқатлантиришни ташкил этиш учун тегишли ишлар олиб борилмаяпти, улар учун ҳужжатлар расмийлаштирилмаган. 267-мактабда бу ишда ота-оналар комитети иштирок этмайди. 1991 йилда район халқ таълими раҳбарияти 104-мактаб учун умумий таълим жамғармасидан пул маблағлари ажратиб бермади.

Назорат комиссияси ушбу масала юзасидан қабул қилган қарорда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг болаларни бепул овқатлантиришни ташкил этиш юзасидан қабул қилган қарори Сергели райони мактабларида тўлиқ бажарилмаётганлиги таъкидланади. КПСС аъзоси, район Кенгаши ижроия комитети раисининг ўринбосари Л. Ф. Сахарованинг бу ишни жонлантириш учун ҳамма зарур чоралар кўрилади, деган ахбороти маълумот учун қабул қилинди. КПСС аъзолари Сергели ошхоналар трестининг директори Р. С. Аҳмедов ва Сергели район халқ таълими бўлимининг мудири Т. А. Султоновлар огоҳлантирилдилар.

Район партия комитетига коммунист раҳбарлар куч-ғайратини ушбу қарорни бажаришга қаратиш учун барча чораларни кўриш топширилди.

Назорат комиссияси раёсатининг мажлисида, шунингдек, КПСС аъзолигига тиклаш тўғрисидаги аризалар ҳам кўриб чиқилди.

Раёсат мажлисида Тошкент шаҳар партия комитетининг котиби Ҳ. М. Абдураимов иштирок этди.

Мунаввар Холматова ва Зуҳра Бўрихўжаевалар мана 20 йилдирки, Тошкент химия-фармацевтика ишлаб чиқариш заводининг 2-филиалида бирга ишлашади. Бу икки дугона зиммаларидаги вазифани ҳамиша сифатли бажаришади.

СУРАТДА: (чапдан) Мунаввар Холматова ва Зуҳра Бўрихўжаевалар.

Тўлиқ Каримов сурати.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН»ДА УЧРАШУВ

Шаҳар ёки қишлоқда яшовчи ҳар бир киши Ўзбекистон ССР Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримов билан учрашиши, у билан республикадаги ишларнинг аҳволи тўғрисида суҳбатлашиши мумкин. Бунинг учун фақат 30 май куни кечқурун телевизорни қўйиш керак. Қулай вақтда — соат 19 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон телевидениесининг биринчи программаси ва марказий телевидениенинг биринчи программаси орқали кўрсатиладиган машҳур бўлиб кетган «Сиёсий мулоқотлар» кўрсатувида Ислом Абдуғаниевич Ўзбекистоннинг иқтисодий ривожланиши, партия комитетлари ва жамоат ташкилотларининг миллатлараро муносабатларни барқарорлаштириш борасида қилаётган ишлари, иқтисодиётдаги, сиёсатдаги устун йўналишлар, хорижий мамлакатлар билан алоқалар тўғрисида гапириб беради.

Бу — Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов иштирокидаги иккинчи ана шундай кўрсатувдир. У рамзий равишда «Имконият чегарасида» деб аталади.

(ЎзТАГ).

КАРВОН ЙЎЛИ ЛАВҲАЛАРИ

БУЮК ипак йўли бўйлаб сафар қилаётган илмий экспедициялар иши самарали якунланмоқда. Бундай тадбир серқуёш жумҳуриятимиз ҳудудида ҳам муваффақиятли амалга оширилаётганлигини мамнуният билан айтиб ўтиш мумкин.

Экспедицияга кино санъати намояндалари ҳам жалб этилди. «Ўзбектелефильм» студиясининг режиссёри Б. Аҳмедов ҳам кўҳна ўзбек диёри бўйлаб давом этган қадимий карвон йўли манзараларини кино лавҳаларда жонли акс эттириб, томошабинни ҳаяжонга соладиган ҳужжатли тасма яратишга муяссар бўлди.

Бу қизиқарли фильм Ўзбекистон ўлкашунослар жамиятининг яқинда бўлиб ўтган илмий йиғинида илк бор кўрсатилди.

ТАЛАБАЛАР УЧУН

КЕЙИНГИ йилларда Тошкент Давлат дорилфунуни учун ажратилган майдонларда катта кўламда қурилиш ишлари олиб борилди. Яқин келгусида бундай бунёдкорлик ишлари яна давом эттирилади. Бу сафар қад кўтарадиган асосий бинолар спорт иншоотлари учун ажратилади.

Шу мақсадда янги қурилиш дастури тайёрланди. Спортнинг деярли барча турлари билан шуғулланиш мумкин бўлган комплекс ана шу дастурда кўзда тутилган йирик қурилишлардан бири бўлади.

Саодат ОДИЛОВА.

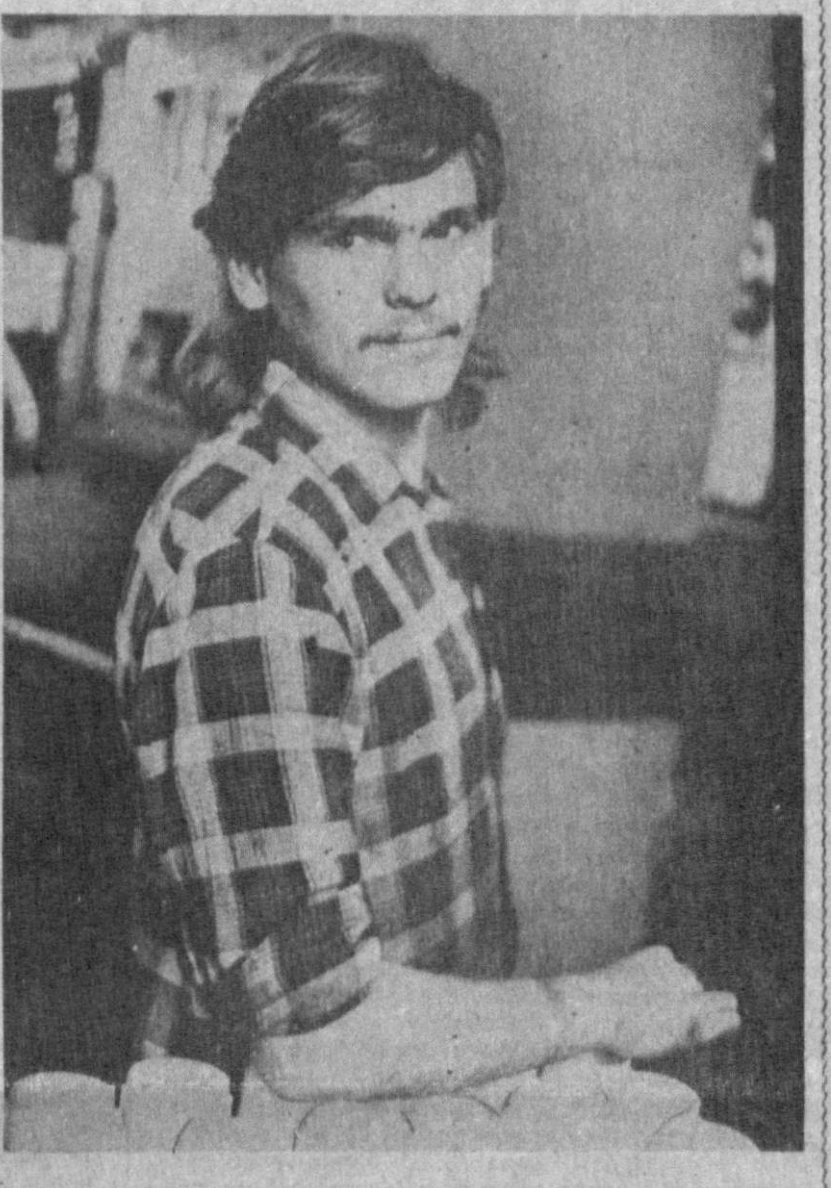

Андрей Ширяевнинг «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилаётганига ҳали унча кўп бўлгани йўқ. Шунга қарамай, у корхонада илғорлар сафидан ўрин олиб, кунлик ва ойлик режаларини ортиғи билан бажариб келмоқда.

СУРАТДА: Андрей Ширяев.

Рустам Шарипов сурати.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ИШЧИЛАРГА КАМЁБ МОЛЛАР

Яқинда СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи»да ишчи-хизматчиларни камёб моллар ва танқис озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш мақсадида завод маъмурияти томонидан ишчилар таъминоти бўлими ташкил этилганди. Биз ана шу бўлимнинг тузилиш сабаби ва унинг иш фаолияти тўғрисида гапириб беришни бўлим бошлиғи Жўрабек Дўйсенбоевич Дўйсенбековдан илтимос қилдик.

— Бирлашмамизда бундай бўлимнинг тузилишига бирдан бир сабаб кундалик эҳтиёж молларнинг чакана нархи ошганлиги ва уларнинг камёб бўлиб кетганлигидадир. Бутун Иттифоқимиз миқёсида бўлганидек бизнинг бирлашмамизда ҳам бу ислоҳот ишчи-хизматчиларимизга таъсир кўрсатди. Натижада ишлаб чиқаришда ҳам, кундалик ҳаётда ҳам турли қийинчиликларга дуч келина бошланди. Бунинг олдини олиш мақсадида бирлашма маъмурияти, касаба уюшмаси ва партия қўмиталари раҳбарлигида ана шу бўлимнинг лойиҳаси ишлаб чиқилди ва барча цехлар томонидан маъқулланди.

— Ишчилар таъминоти бўлими камёб молларни ва танқис озиқ-овқат маҳсулотларини қаердан олади?

— Бу савол кўпчиликни қизиқтириши табиий. Гап шундаки, биз камёб моллар ва озиқ-овқат маҳсулотларини нафақат республикамиз, балки Иттифоқимизнинг бошқа ҳудудларидан ҳам шартномалар асосида оламиз. Тракторларимиз керак бўлган жойларга биз шартнома бўйича ўз маҳсулотларимизни юборамиз. Улар эса ўз навбатида шу моллар қийматига тенг бўлган кийим-кечак ёки озиқ-овқат маҳсулотларини юборишади. Мисол учун қўшни Қозоғистондан бу йил кузда 120 тонна картошка сотиб оламиз. Шунингдек, шартномага кўра улар бизга ун, буғдой, гуруч, гўшт ва сигирларимизга ем-хашак етказиб беришлари керак. Худди шундай шартномани ўзимизнинг Самарқанд вилояти билан ҳам имзоладик. Сурхондарёдан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, Олтой ўлкасидан эса мол алмашув эвазига бўрдоқи новвослар олиб турибмиз.

Кийим-кечак ва бошқа баъзи танқис молларни эса бизга Татаристоннинг Ялобуга шаҳридан келтирилади. Бу ердан яқинда вакилларимиз республикаларао бирлашмаси орқали завод ишчи-хизматчилари учун 10 миллион сўмлик кийим-кечак, радио, телевизор ва бошқа электр асбобларини олиб келишади.

Бундан ташқари заводимизнинг Тошкент дўконларида ҳам ўз фондлари бор. Бунга кўра биз ўша дўконлардан камёб ва танқис молларни ёппасига олиб ўзимизнинг корхонамиз ҳудудидаги дўконларда сотамиз. Бу ишчи-хизматчиларимизнинг вақтларини тежаб, уларга тўла қулайлик яратади. Куни кеча ҳаммамизга яхши таниш бўлган «Скопле» фирма дўконидан эркаклар костюм-шими ва чет элда тайёрланган оёқ кийимларини, Тошкент савдо бош бошқармаси дўконларидан эса 10 мингдан зиёдроқ чинни буюмлар олиб келдик. Эндиликда эса Тошкент Марказий универмаги билан келишган ҳолда заводимиз дўконларининг бирида унинг филиалини очмоқчимиз. У ҳар куни ишлайдиган бўлади.

— Жўрабек Дўйсенбоевич бир ойда қанча миқдорда моллар сотилмоқда?

— Иш фаолиятимиз бошланган дастлабки ойдаёқ молларимизнинг етарли даражада бўлганлиги сабаб умумий нархи 273 минг 907 сўмлик бўлган камёб молларни сотдик. Бундан биргина поёндознинг (палос) 47,7 минг, кийим-кечак эса 88 минг сўмни ташкил этди.

— Камёб молларни тарқатишда тартиб ўрнатилганми?

— Бу маҳсулотларни цехларга навбат билан бўлиб беряпмиз. У цехлар ўртасида шундай тузилганки, дастлабки молларни энг охири олган цех кейингиларни биринчи ўринда олади. Озиқ-овқат маҳсулотлари эса дўконларимиз орқали сотилмоқда.

Бундан ташқари корхонамиз ишчи-хизматчиларини ҳар ойда бир килограммдан гўшт билан таъминлаб турибмиз. Қилаётган ишларимиздан ҳеч ким шикоят қилмаётган бўлсада, биз ундан ҳозирча тўла қониқиш ҳосил қилмаяпмиз. Юмушларимиз, режаларимиз ҳали жуда кўп.

— Олиб келинаётган озиқ-овқат маҳсулотлари маълум сабабларга кўра сотилмай қолса, бузилиб қолмайдими?

— Бунинг учун бизнинг Қибрайда 2000 тонна мева-сабзавотларни сақлайдиган совуткич омборимиз бор. У замонавий шамоллатгич ускуналар билан жиҳозланган. Ҳозирданоқ ўз маҳсулотларимизни у ерда сақламоқдамиз.

— Гапингизга қараганда бўлимнинг тузилганига унча кўп бўлмаганлигига қарамай анча муваффақиятларга эришгансизлар. Энди бу соҳадаги муаммоларингиз ҳақида бироз тўхталсангиз.

— Ҳамма жойларда бўлганидек, бизларда ҳам муаммолар йўқ эмас. Завод маъмурияти томонидан бизларга ҳамма ўринлар берилган ва уларнинг маошлари белгилаб қўйилган бўлсада, биз сафимизни тўлиқ тўлғазиб ололганимизча йўқ. Бу борада номзодлар синовдан ўтишмоқда. Бунинг устига иш хоналаримиз етишмайди. Бу бизнинг ишимизни анча қийинлаштирмоқда.

Бундан ташқари бирлашма ҳудудида яна бир нечта дўконлар очишимиз керак. Борлари ҳам ҳозирги талабга жавоб бермайди. Пештахталари жуда ноқулай аҳволда. Уларнинг ичида фақат биттасинигина қайта жиҳозлай олдик, холос.

Муаммолардан яна бири—бу транспорт масаласидир. Биз камёб молларни ва танқис озиқ-овқат маҳсулотларини ташиб келишда, қабул қилиб олишда, юборишда жиддий қийинчиликларга учрамоқдамиз. Хизмат қилаётган техника жуда эски ва ночор аҳволда. Агар биз мана шу муаммоларни яқин орада бартараф эта олсак, ишчи-хизматчиларимиз учун қилаётган бу ишимизда силжишлар бўлишига шак-шубҳа йўқ.

Суҳбатдош Назрулло ҲАМРОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР КОНСТИТУЦИЯВИЙ КОМИССИЯСИ ИШЧИ ГУРУҲИНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Конституциявий комиссияси Ишчи гуруҳининг навбатдаги мажлиси бўлди, унда жумҳурият янги Асосий Қонуни лойиҳасини ишлаб чиқишга доир ишларнинг дастлабки босқичи билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Кичик гуруҳларнинг раҳбарлари — Ўзбекистон ССР прокурори Б. М. Мустафоев, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари комитетининг раиси Э. Ҳ. Халилов, Х. С. Сулаймонова номли Суд экспертизаси илмий тадқиқот илмгоҳининг директори, ҳуқуқ фанлари доктори Б. И. Пинхасов, Ўзбекистон ССР Президентининг маслаҳатчиси, ҳуқуқ фанлари доктори Х. Р. Раҳмонқулов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ илмгоҳининг директори, ҳуқуқ фанлари доктори А. Х. Саидов, Ўзбекистон ССР адлия вазири М.-Б. М. Маликов Ишчи гуруҳи аъзоларига тегишли кичик гуруҳларда ишлаб чиқилаётган Конституция лойиҳаси кириш қисми ва бўлимларининг асосий йўналишлари тўғрисида сўзлаб бердилар. Лойиҳада Ўзбекистон ССР Мустақиллиги тўғрисидаги декларация, фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари ва эркинликлари, ҳар бир демократик ҳуқуқий давлат мулки бўлган бошқа қадриятларга асосланган меъёрлар тўла акс этиши лозимлиги алоҳида таъкидланди. Мажлисда лойиҳани тайёрлаш юзасидан тағин ҳам чуқурроқ ва фаолроқ иш олиб боришга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар ҳамда навбатдаги мажлисда муҳокама қилиш мўлжалланган масалалар белгиланди.

Ишчи гуруҳининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Президенти аппарати ҳуқуқий бўлими шўъбасининг мудири Х. Т. Одилқориев мажлис қатнашчиларига «Иттифоқ шартномаси» Иттифоқдош жумҳуриятнинг мустақиллиги ва Конституцияси» муаммоси юзасидан 14-18 май кунлари Олмаота шаҳрида бўлиб ўтган давра суҳбати ҳақида сўзлаб берди.

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

Сурхондарё вилояти пиллачилари қабул пунктларига 1345 тонна қимматбаҳо хом ашё топшириб, Ўзбекистонда биринчи бўлиб йиллик режани ошириб бажардилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети партия ташкилотлари жамоатчиликни Марказий Комитет фаолиятидан хабардор қилиш мақсадида матбуот маркази ташкил этишга қарор қилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

РСФСР Олий Кенгаши Раёсати «Сахалин» эркин иқтисодий зонаси ташкил этишга қарор қилди. 1991—1995 йилларда унинг иқтисодий самарадорлиги 1,5 миллиард сўм ва 2 миллиард долларни ташкил этиши мўлжалланмоқда.

Москва шаҳри мэри номзодлигига 11 киши рўйхатга олинди.

Кеча СССР терма командаси ўз майдонида Кипр футболчиларини 4:0 ҳисобида мағлубиятга учратиб Европа биринчилиги саралаш мусобақаларининг учинчи гуруҳида якка пешқадам бўлиб олди.

ХОРИЖДА

Кеча П. В. Нарасимха Рао қотиллик натижасида ҳалок бўлган Ражив Ганди ўрнига Ҳиндистон миллий конгрессининг (И) раиси этиб сайланди.

АҚШ Президенти Ж. Буш СССР Президенти билан олий даражада учрашув ўтказиш учун Москвага бориш ниятида эканлигини айтди.

НАТОга аъзо бўлган мамлакатларнинг мудофаа вазирлари яқин тўрт йил ичида ушбу ҳарбий блок қуролли кучлари миқдорини тахминан икки баравар қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

ОЙ БОРИБ, ОМОН ҚАЙТИНГ ЙИГИТЛАР!

ТОШКЕНТ АЭРОДРОМИДАН РЕПОРТАЖ

Ўзбекистонда ёшларни ҳақиқий муддатли ҳарбий хизматга чақириш бошланди. Бу йилги чақириқнинг хусусияти шундан иборатки, у СССР Вазирлар Маҳкамасининг ва Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириқ тўғрисидаги қарорига, шунингдек Ўзбекистон ССР Президентининг «Жумҳурият ёшларини хизматга чақиришни ва уларнинг ҳарбий хизматни ўташини такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига қатъий амал қилган ҳолда ўтказилмоқда.

Маълумки, яқинда ана шу фармонни бажара бориб, ёшларимизни ҳақиқий муддатли ҳарбий хизматга чақириш ва уларнинг хизматни ўташини яхшилаш ҳақида СССР Қуролли Кучлари Бош штаби билан Ўзбекистон ССР ҳукумати ўртасида битим имзоланди. Бу битим ёшларнинг ҳарбий округларда хизматни ўташларини назорат қилиш ва бунда уларга нормал шароитлар яратилишига эришиш имконини беради.

... Тошкент аэродроми. Бу ерда одам гавжум. Ўзбекистонлик йигитлар тантанали вазиятда армия сафига кузатилмоқда. Булар Қорақалпоғистондан, Андижон, Самарқанд, Фарғона, Хоразм, Сирдарё вилоятларидан ҳарбий хизматга чақирилган ёшлардир. Йигитларга разм соламан. Кенг учиш майдонида улар бир текис саф тортишган, кайфиятлари яхши. Бир неча соатдан кейин улар ватан олдидаги фуқаролик бурчини адо этмоқ учун армияга жўнаб кетадилар.

Мен фурсатдан фойдаланиб, улар билан суҳбатлашдим.

— Бугун менинг ҳаётимда унутилмас кун, — дейди Самарқанд вилояти, Нарпай районидаги Ибн Сино номли колхоздан Отабек Қўлдошев. — Чунки йигитлик вазифамни бажаргани армияга кетаяпман. Онам Ойдин Қўлдошева мени армияга кузатар эканлар, болам, ҳамма қатори сен ҳам ватан олдидаги қутлуғ бурчингни виждонан бажаргин, ой бориб, омон қайт, — деб фотиҳа бердилар.

— Мен эса шу вилоятнинг Большевик районидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалигиданман, — деб суҳбатга қўшилди Юсуф Дўстназаров. — Оиламизда кенжасиман. Менинг акаларим ҳам ўз вақтида Совет армияси сафида бурчни ўтаб қайтганлар. Катта акам Анвар Ленинградда, ундан кейингиси — Аҳрор акам эса Москвада хизмат қилишган. Хизмат қилиш навбати энди менга келди. Акаларим қатори мен ҳам намунали хизмат қиламан. Ишонаверишингиз мумкин. Эл-юрт олдидаги ўз бурчимни яхши ўтаб қайтаман.

— Мен бўлсам Фарғона вилояти, Олтиариқ районининг «Ленинград» колхозиданман, — деб ўзини таништирди Юсуфнинг ёнида турган Умид Эргашев. — Биз оилада икки ўғилмиз. Мен каттасиман. Бугун тенгқурларим қатори мен ҳам ҳарбий хизматга отландим. Биламан, армиянинг ўзига яраша қийинчиликлари бор. Лекин бу қийинчиликларга бардош бериб, уларни енгишга ҳаракат қиламан.

Қорақалпоғистонлик Ғайрат Тожиков, каттақўрғонлик Қувондиқ Ҳамроев, фарғоналик Абдували Раҳмонқулов, Александр Ванбуров, Мадамин Рўзматов, Андрей Третьяков, Марғилон шаҳридан Мухтор Юнусов, хоразмлик Наримон Менглибоев, Худойберган Раҳимов ва бошқа ёшлар ҳам шонли Совет армияси сафида ватан, халқ олдидаги ўз фуқаролик бурчини шараф билан адо этиб қайтишларини айтдилар.

— Мен армиядаги хизмат учун йигитларни танлаб олиш бўйича масъул этиб тайинланганман, — дейди подполковник В. Е. Петров. — Менга ўзбеклар диёри яхши таниш. Мен Туркистон ҳарбий округида ўн олти йил ишлаганман, Термиз, Тошкент, Самарқанд ҳарбий қисмларида хизмат қилганман. Иш юзасидан республикангизга тез-тез келиб туришга тўғри келади. Бу ўлканинг ўзига хос гўзал табиати, меҳнаткаш ва меҳмондўст халқи, унинг ажойиб бой анъаналари ва урф-одатлари менга яхши таниш.

— Бизнинг зиммамизга ёшларни белгиланган ерга омон-эсон элтиб қўйишдек жуда катта масъулиятли вазифа юклатилган, — дейди штурман Николай Владимирович Котюков кема командири кабинасида бўлган суҳбатда. — Буни биз, учувчилар яхши тушунамиз. Кўнглингиз тўқ бўлсин. Улар манзилга соғ-саломат олиб борилади.

Ўзбекистон ССР халқ депутати, жумҳурият Олий Кенгаши мудофаа, давлат хавфсизлиги ва ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари комитети раисининг ўринбосари А. В. Емельянов йигитларни Совет армияси сафига хизматга кетаётганликлари билан қизғин табриклади. Уларга соғлиқ, ҳарбий бурчни ўташларида каттадан катта муваффақиятлар ва оқ йўл тилади.

Бир неча дақиқалардан сўнг йигитлар тушган самолёт ҳавога кўтарилиб, манзил томон йўл олди.

Парвозингиз бехатар бўлсин! Ой бориб, омон қайтинг йигитлар!

Т. ВОТИРБЕКОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Қувват кундан-кунга ошмоқда

Совет-Хитой ҳамкорлигидаги «Тошинтерм» корхонасининг ишга тушганига ҳали унча кўп бўлгани йўқ. Шунга қарамай завод ўз маҳсулотларининг чиройлилиги ва сифатлилиги билан нафақат диёримизда, қўшни республикаларда ҳам шуҳрат қозонди.

Шунингдек, корхона қуввати ҳам кундан-кунга ошиб бормоқда. Завод ҳозир кунига тўрт минг термос ишлаб чиқариш қувватига эга. Бунга корхона ишчи ва хизматчилари термос ишлаб чиқаришда қўл меҳнатини иложи борича камайтириш ҳисобига эришишди. Масалан, кейинги бир-икки ой ичида бир неча деталларга ишлов бериш техника зиммасига юклатилди. Натижа ёмон бўлмади. Пластмассадан тайёрланган буюмлар кўпайтирилди. Қўл меҳнати билан бажариладиган бир неча операция қисқартирилди.

СУРАТДА: термопласт қуювчиси Лидия Кузнецова.

ЎзТАГ сурати.

Партия турмуши

ТАҚДИРИНГИЗНИ БОҒЛАБ ТЎҒРИ ҚИЛГАНСИЗ

«Ўзбекистон ССЖнинг 18 ёшга тўлган, партиянинг дастурий ҳужжатларини тан оладиган ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Уставини бажарадиган, унинг бошланғич ташкилотларидан бирида ишлайдиган ва партияни мунтазам равишда моддий маблағ билан қўллаб-қувватлаб турадиган фуқароси Ўзбекистон Коммунистик партиясининг аъзоси бўлиши мумкин».

(Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Уставидан).

... Режепбой Маденов асли қорақалпоғистонлик. Аниқроғи — чимбойлик. Унинг тақдир тақозоси билан Тошкентда муқим ўрнашиб қолганига ҳам қарийб 20 йил бўлди. «Тақдир тақозоси» дейишимнинг боиси шундаки, у ўрта мактабни тугатгач, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат дорилфунунининг журналистика куллиётида таҳсил ола бошлади. Чимкент вилоятидан ўқишга келган талаба қиз — Каримахон билан ҳаётини боғлаб фарзандли бўлишгач, ўқишини кечки бўлимда давом эттириб, ишчилар синфига қўшилди. Дорилфунун дипломи қўлига теккач эса босмахонада, сўнгра «Меҳнат» нашриётида ишлади. Мана бир йилдирки, бизнинг муҳарририятимизда тузувчи-муҳаррир лавозимида фаолият кўрсатаяпти.

Режепбой табиатан вазмин, тўғри сўз, ўз ишига пишиқ, сиёсий жиҳатдан ўткир йигит. Қалами тузуккина журналист. Атрофимдагиларга нафим тегсин, дейдиганлар тоифасидан. Айнан мана шу фазилатлари унинг жамоа орасидаги обрўсига обрў қўшмоқда...

Ҳозиргидай эсимда, ўшанда 12 апрель — жума куни эди. Қўлида ариза билан кириб келди у. «Ҳа, тинчликми?» — сўрадим ундан ҳавотирланиб, аризада нималар ёзилганлигини билмаганлигим учун. Режепбой тортинибгина аризани қўлимга тутқазди. Унда муҳарририят бошланғич партия ташкилоти номига қуйидаги сўзлар битилган эди: «Партия сафига қабул қилишингизни илтимос қиламан. Ўзбекистон Компартиясининг Устави ва Ҳаракат дастури билан танишиб чиқдим. Улар менинг дунёқарашим билан ҳамоҳангдир...»

— Коммунистлар партиясига турли хил маломат тошлари отилаётган, айрим фирқа аъзолари ҳатто партия сафидан ўчаётган бугунги кунда сиз қандай қилиб?..—сўрадим унинг қалбига қўл солиб.

— Тўғри, коммунистлар партияси фаолиятида айрим хатоликларга ҳам йўл қўйилди, — деди у. — Лекин бунинг учун бутун партияни айблаш нотўғри хулосадир. Негаки, айрим оқ халатли нопок шифокор ёки погон таққан милиция ходими, такси ҳайдовчиси ёхуд савдо ходимининг айби учун ўша касбдагиларнинг барчасини қоралаб бўладими? Партия сафларида, айниқса унинг раҳбарлари орасида ўз манфаатини умумманфаатидан устун қўювчилар ҳам топилдики, бу — охир-оқибатда Компартия обрўсига путур етказди. Аминманки, агар ҳар бир фирқа аъзоси ўзлари риоя қилишга сидқидилдан сўз беришган, партия Устави ва дастурига том маънода амал қилишса, доҳиймиз В. И. Ленин асос солган партия ўзининг етакчилик мавқеини яна тиклаб олади.

Ўз эътиқодларидан қайтиб, партия билети билан хайрлашаётганларини шахсан мен тасодифий фирқа аъзолари бўлганлар деб биламан. Бу — бир томондан, яхши албатта. Чунки партия ўз сафларидаги эътиқодсиз аъзоларидан қанча тез қутилса, у шунча тез софланади. Менинг эса қарорим қатъий! Шунинг учун ҳам ҳеч кимнинг ташвиқотисиз, ўз юрак амрим билан партия сафига ўтаяпман...

Р. Маденов билан орамизда бўлиб ўтган ушбу суҳбатдан кўп ўтмай, муҳарририят фирқа ташкилоти ҳисобида турувчи коммунистлар уни очиқ партия мажлисида бир овоздан ўз сафларига қабул қилишди.

...Май ойининг жума кунларидан бири. Бугун пойтахт шаҳар Акмал Икромов райони партия қўмитаси биринчи котиби Қудратилла Мирсоатович Рафиқовнинг иш хонаси ўртасидаги столда ранг-баранг гуллар, улар ёнида эса 37 та партия билети ўз эгаларини кутмоқда.

Соат 17. Орзиқиб кутилган дақиқалар яқинлашган сайин ёш коммунистлар ҳаяжони ҳам ортмоқда. Хонада сукунат. Қирқни қоралаган Режепбой Маденов, 3-тиш касалликлари поликлиникаси касаба уюшмаси қўмитасининг ва Акмал Икромов райони тиббиёт ходимлари уюшмасининг раиси, 57 ёшли жарроҳ-шифокор Даврон ака Қобилов, район савдо идорасининг бош бухгалтери, 51 ёшли Улбўлғон опа Аҳматқулова, сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол ташкилотининг котиби, ишчи Муҳиддин Расулов, 12-қурилиш тресги тасарруфидаги 50-қурилиш бошқармасининг ишчиси Парда Турсунов ва бошқа партия сафида эндигина қадамлай бошлаганлар хаёлидан нималар кечяптийкин? — деб ўйлайман ўзимча.

... Қудратилла Мирсоатович Коммунистик партиянинг мақсади, район партия қўмитасининг фаолияти, Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримовнинг халқ манфаати йўлидаги саъй-ҳаракатлари, иқтисодий тангликдан чиқишнинг омиллари ва бошқа масалалар ҳақида қисқача тўхталиб, партиянинг ҳозирги босқичдаги мавқеи хусусида жумладан шундай деди:

— СССР Конституциясидан 6-модда олиб ташланганидан кейин мухолифларимиз ўз ҳаракатларини фаоллаштириб, Компартияни иложи борича бадном қилишга уриндилар ва ҳозир ҳам бундай уринишлар давом этмоқда. Бироқ коммунистлар ўзларининг улар кутганчалик заиф эмас эканликларини исботлашди. Партия ташкилотлари сафларининг ортиб бораётганлиги, референдумда совет халқининг Иттифоқ бирлиги учун овоз берганлиги ҳам бунинг яққол тасдиғидир. Улуғ Октябрь инқилобини ғалаба қилдиришда, фашистлар Германиясини тор-мор этишда совет халқини эргаштира олган Компартиянинг бундан кейин ҳам халқ ишончини қозона олиши шубҳасиз. Ўз тақдирини виждон амрига кўра партия билан боғлаган ҳар бир коммунист ғоясини ҳаққоний тарғиб қилиши, камчиликларни рўй-рост ошкор этиши керак...

Сўнгра у ёш коммунистларни улуғ айёмлари билан муборакбод этиб, уларга партия билетларини топширди, гуллар тақдим этди.

— КПСС сиёсати энг одил сиёсатдир, — деди ёш коммунистларга табрик сўзида район савдо идораси партия ташкилотининг котиби, 1953 йилдан КПСС аъзоси Алексей Степанович Гришин. — У йўл қўйган хатоларини такрорламаслик чораларини изламоқда. Ошкоралик ва демократияни олға суриб, покланиш йўлига ўтди. Ҳозирда ташкил топаётган турли хил уюшма ва ташкилотларнинг бугуни ҳам, эртаси ҳам йўқ. Чунки улар Коммунистик партиячалик халқни эргаштира олишмайди. Мамлакатни иқтисодий тангликдан олиб чиқа оладиган битта партия бор. У ҳам бўлса, Коммунистлар партиясидир. Сиз Компартия билан ўз тақдирингизни боғлаб, жуда тўғри йўл тутгансиз...

— Ўзбекистон Компартияси Устави ва Ҳаракат дастурига оғишмай амал қилишга, меҳнатда, оилавий ҳаётда ҳамда жамоат ишларида ўрнак бўлишга, коммунист деган юксак номга ҳеч қачон доғ туширмасликка, бизни ўз сафларига қабул қилишган коммунистлар ишончини оқлашга сўз берамиз,—дейишди Д. Қобилов, У. Аҳматқулова, П. Турсунов, А. Мубаракшина, М. Расулов ва бошқа кўплаб ёш коммунистлар сўз олиб.

Ёш коммунистларга партия билетларини топширишга бағишланган тантанали маросим тугагач, район партия қўмитаси ташкилий бўлимининг мудири Саидумар Акаевич Аглаев билан суҳбатлашдик. Маълум бўлишича, районда 4184 нафар фирқа аъзоси бўлиб, улар 127 та бошланғич партия ташкилотига бирикишган. Агар ўтган йили жами 153, жумладан 58 коммунист ўз аризасига кўра партия сафидан чиққан бўлса, йил давомида 124 киши КПСС сафига ўтган. Мазкур йилнинг 4 ойи мобайнида эса жами 92, жумладан 16 коммунист ўз хоҳиши билан партия сафидан ўчган бўлса, шу давр ичида 98 киши Компартия сафига қабул қилинган.

— Компартия сафидан ўз хоҳишига биноан ўчаётган коммунистлар нимани сабаб қилиб кўрсатишади? Агар сир бўлмаса, шу ҳақда гапириб берсангиз, — сўрайман Саидумар Акаевичдан.

— Бунинг ҳеч қандай сир тутадиган жойи йўқ, — деди у. Бироқ партия билети билан хайрлашаётганларнинг топишаётган баҳоналари турлича. Кимдир: «Партиянинг обрўси тушиб кетди», дейди. «Жамиятни инқирозга олиб келган қайта қуришни партия бошлаб берди», дейдиганлар ҳам бор. Баъзилар: «Коммунист деган юксак номга нолойиқман», деб рўй-рост айтишади...

— Партияга қабул қилиш ҳуқуқи тўлалигича бошланғич партия ташкилотлари ихтиёрига берилган. Партиядан ўчириш масаласи қандай ҳал этилади? Шу хусусда ҳам сўзлаб берсангиз.

— Тўғри, партияга қабул қилишда район партия қўмитаси бошланғич партия ташкилотлари ишига аралашмайди. Партияга ўтиш учун ариза берган киши илтимоси бошланғич партия ташкилоти мажлисида кўрилиб, уни партия аъзолигига олиш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан эътиборан кучга киради. Район партия қўмитаси партияга ўтаётган кишининг ҳужжатларини бехато расмийлаштиришда бошланғич партия ташкилотларига йўл-йўриқ кўрсатади, шунингдек, партия билетини ёзиш ва топширишда қатнашади, холос.

Партия билети топширишни ҳам бевосита бошланғич партия ташкилотларининг ўзида амалга ошириш мумкин. Айрим районларда шундай қилиняпти ҳам. Аммо ўзингиз ўйлаб кўринг, ҳар қалай инсон ҳаётида бир марта бўладиган ва бутун умр эсда қоладиган бу тадбир район қўмитасида тантанали вазиятда ўтказилса, ёш коммунист ўзига бўлган эътиборни янада кўпроқ сезади. Бу хусусда район партия қўмитаси бюросида атрофлича фикр юритилди ва ҳар ҳафтанинг жума куни партия билетларини райкомда топширишга келишиб олинди.

Энди партиядан ўчириш масаласига келсак, бу жараённи ҳам бошланғич партия ташкилотлари амалга оширишади. Бироқ бунда район партия комитети фикри ҳам ҳисобга олинади. Дейлик, коммунист партиядан ўчиришларини илтимос қилиб бошланғич партия ташкилотига ариза ёзди. У ҳисобда турган партия ташкилоти бюросининг аъзолари (агар бюроси бўлса), котиби суҳбатлашишса ҳам натижа бўлмади. Шундан кейин ўша ташкилот фаолияти учун масъул бўлган район партия қўмитасидаги инструктор, бўлим мудири, партия фахрийлари ёки район партия комитети бюроси аъзолари ариза берган коммунист билан суҳбатда бўлишади. Сўнгра эса бошланғич партия ташкилоти мажлисида коммунистлар муҳокамасига қўйилади (агар партия сафидан ўчишга бел боғлаган коммунист шунгача ўз аризасини қайтариб олмаса).

«Бундай қилишнинг нима кераги бор? Партиядан ўчаман, деган одам чиқиб кетавермайдими!» дейишингиз табиий. Аммо бундай суҳбатлардан кўзда тутилган мақсад — ялиниб-ёлвориш деб тушунмаслик керак. Асло ундай эмас! Гоҳида шундай бўладики, коммунистни бошланғич партия ташкилоти фаолияти қаноатлантирмайди ёки ўзи меҳнат қилаётган жойдаги бирон-бир раҳбардан қаттиқ ранжийди-да, қизиққонлик билан ариза ёзади. Бошланғич партия ташкилоти эса ўша партия аъзосини хафа қилган раҳбар ходим билан гаплашиб, унинг хатти-ҳаракатига холис баҳо беришда гоҳида ожизлик қилади, гоҳида кўнгилчанликка йўл қўяди. Ана шундай ҳолларда район партия қўмитасининг аралашувига эҳтиёж сезилади.

Шу ўринда битта мисол келтирай: 78-ўрта мактаб муаллими партия сафидан чиқиш учун ариза берган эди. Район партия қўмитасининг биринчи котиби Қ. М. Рафиқов бориб суҳбатлашганидан кейин у аризасини қайтариб олди. Кўриниб турибдики, ўша коммунист ўзининг шошмашошарликка йўл қўйганлигини англаб етган. Бундай мисолларни эса яна келтириш мумкин.

Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ,

«Бир сафда» ойномаси муҳарририяти бошланғич партия ташкилотининг котиби.

Ошкоралик ёғдусида

БЎЛАЖАК ЖУРНАЛИСТЛАР ДХҚ МАКТАБИДА

ТОШКЕНТ Давлат дорилфунунининг журналистика куллиёти бўлажак журналистлари СССР Давлат хавфсизлик қўмитасининг Тошкентдаги олийгоҳи талабалари билан учрашдилар. Бу учрашувдан мақсад журналистика куллиёти билан Давлат хавфсизлик қўмитаси олийгоҳи ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш эди. Дорилфунун талабалари бўлажак чекистларнинг ўқиш, яшаш, дам олиш шароитлари билан яқиндан танишдилар. Бизга катта лейтенант Сергей Александрович Пиваваров СССР Давлат хавфсизлик қўмитасининг Тошкентдаги олийгоҳи қачон ва қандай ташкил топгани, унинг тарихи ва ҳозирги кунда улар олиб бораётган ишлар ҳақида қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Давлат хавфсизлик қўмиталари ходимларининг иш фаолиятини ўрганиш учун Ватанимиз тарихига назар ташлаш керак. Иттифоқда фавқулодда комиссиялар тузилгандан кейин, хавфсизлик ходимларини тайёрлаш учун курслар тузила бошлади. Бу курслар фаолияти 1935 йилгача давом этди. 1935 йилдан кейин ДХҚ ходимларини ўқитиш режалари, методик қўлланмалари ишлаб чиқилиб, бутун Иттифоқда олий билимгоҳлар очилди. Шу йўсинда Тошкентда ҳам шундай илмгоҳ ташкил этилди. 1969 йили Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг қарорига биноан Суворовчилар ҳарбий мактабининг эски биноси олийгоҳ ихтиёрига берилди. 1972 йилдан ўқув машғулотлари бошлаб юборилди.

Бўлажак журналистлар ўқув юртининг телевизион студияси, жанговар машқлар майдончаси ва криминалистика асбоблари билан жиҳозланган ўқув хоналарида бўлишди.

Сўнгра жумҳуриятимиздаги ойнома, рўзнома, радио, телевидение ходимлари билан биргаликда матбуот конференцияси ўтказилди. Конференция давомида журналистларга иккита видеофильм намойиш этилди. Булардан бири ДХҚ органлари ходимларининг машаққатли меҳнати ҳақида, иккинчи фильм эса машъум «Фарғона воқеалари» ҳақида эди.

Матбуот конференциясидан сўнг икки олий ўқув юрти талабаларидан ташкил топган футбол командалари ўртасида ўртоқлик учрашуви ўтказилди.

Бизнингча, ушбу учрашув бошқалардан анча фарқли, ошкоралик руҳида ўтди. Тошкент Давлат дорилфунуни талабаларида катта таассурот қолдирди.

Учрашувда Тошкент Давлат дорилфунуни журналистика куллиёти декани ўринбосари Сайди Умиров, СССР ДХҚ мактаби муаллими подполковник Юрий Константинович Богданов ва олий мактаб зобитлари қатнашишди.

Ўйлаймизки, бундай учрашувлар, ошкора мулоқотлар келажакда яна давом этади.

Дилмурод КАЛОНОВ,
Тошкент Давлат дорилфунуни талабаси.

Қудратимиз—дўстликда

ОЗАРБАЙЖОН МАҚОМЛАРИ ЯНГРАДИ

● «БАҲОР» концерт зали ўзбек, озарбайжон ва бошқа халқ вакиллари — меҳмонлар билан гавжум бўлиб кетди. Озарбайжон Давлат «Муғам» (мақом) театрининг ижодий жамоаси аъзолари чуқур тарихга эга бўлган мақомларини ижро этиш учун диёримизга ташриф буюришган эди. Шу куни Ўзбекистоннинг таниқли санъаткорлари, маданий марказ раҳбарлари ва ташкилотчилар ҳам шу ерда эдилар.

Таниқли навоийшунос олим, филология фанлари доктори, профессор Абдуқодир Ҳайитметов ва республика байналмилал маданият марказининг директори Шавкат Шариповни суҳбатга тортамиз:

— Президентимиз И. А. Каримов ибораси билан айтганда, дўстлик учун, тинчлик учун қанча хайрли иш қилсак, шунча яхши, — дейди Шавкат ака. «Дўст билан обод уйинг», дейишади. Озар халқи вакиллари мана бугун ўзларининг илк концерт номерларини Тошкентда беришяпти. Кейин Самарқандда қўйиб беришади. Бу қутлуғ сана, республика байналмилал маданият марказн ташаббуси билан ташкил қилинди.

— Бу йил юбилейлар йили, — суҳбатни давом эттирдилар домла А. Ҳайитметов. — Бу йил Шарқ классик шеъриятининг устодларидан илк «Хамса» муаллифи, форсийзабон, озар шоири ҳазрат Низомий Ганжавий таваллудининг 850 йиллигини, улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигини нишонлаяпмиз. Шу муносабат билан икки буюк сиймонинг қутлуғ саналарини нишонлаш мақсадида меҳмон бўлиб келган озарбайжон санъаткорларидан ғоят хурсандмиз. Бу икки халқ бир-бирига қадимдан яқин. Борди-келдилари узоқ асрларга бориб тақалади.

Концерт бошланишига оз фурсат қолди. Озарбайжонлик мақомчилари-ю, рaққосалари юзларидаги ҳаяжон шундоқ кўриниб турибди. Тушуниш керак, дўстлар ҳузурида биринчи синовдан ўтишяпти. Вақт тиғиз бўлсада «Муғам» театрининг бадиий раҳбари, Озарбайжон халқ артисти, истеъдодли хонанда, Озарбайжон мақомининг билимдони Ислом Ризаевга бир неча савол билан мурожаат этамиз:

— Мақом театри нафақат Иттифоқимизда, бутун дунёда илк бор Озарбайжонда ташкил этилган десам муболаға бўлмас, — деди Ислом оға. — Театр ташкил этилганига 4 йил бўлди. Шу йил ичида бир неча хорижий мамлакатларда жумладан, Туркия, Руминия, Испания, Франция, Венгрия, Чехословакия ва бошқа давлатларда ижодий сафарларда бўлдик. Ҳозир АҚШ, Эрон ва Норвегия сафарига тайёрланяпмиз.

Ўша куни Озарбайжон мақомчилари ажойиб куй, қўшиқ ва рақслари билан йиғилганлар кўнглини хушнуд этишди. Концертга келганлар билан суҳбатлашдик.

— Ёдулла Оғаларов бўламан. Ёнимдаги дўстим Соли Козимов. — Миллатимиз озарбайжон бўлса ҳам, Тошкентда яшаймиз. Тошкент она шаҳримиздек бўлиб қолган. Лекин қаерда бўлмайлик халқимиз санъатини севамиз. Бугунги концертга айниқса мақомчилардан Эльза Ғойибалиева, Ойгул Байрамова, Зайнаб Беҳбудова, Меҳмон Самадов, Алихон Солмонов, Асқар Аҳмадов, Абдулфат Назаров, ғазал усталаридан Холмат Маммедова, Тоир Хусеинов, Ноҳида Ўружоваларнинг санъатларидан ғоят таъсирландик.

— Ҳозир озарбайжон халқининг анъанавий ва қадим тарихга эга бўлган мақомлари, дастгоҳлар яъни бизнинг тилимиз билан айтганда, сар ахборлар ижро этилди, — суҳбатга қўшилдилар таниқли санъаткор Илёс ака Маллаев. «Рост», «Шур», «Чоргоҳ», «Баёти шероз», «Маҳур», «Сегоҳ» ва бошқа шу каби мақом ва ритмик мақомлари ажиб дилраболиги билан ажралиб турди. Уларни ўзбек мақомлари билан жипслаштириб, тарихи бир эканлигини исбот қилмоқ ниятидамиз. Биз Ўзбекистон мақомчиларини ҳам Озарбайжонга таклиф этмоқчимиз. Шундай экан, Озарбайжон Давлат «Муғам» театри жамоаси, унинг истеъдодли бадиий раҳбари Ислом Ризаев ҳамда концертмейстери Илғор Алиевга биз — ўзбек мақомчилари ва ихлосмандлари номидан каттадан катта муваффақиятлар тилаб қоламиз.

Ҳа, ўша кунги мақом кечаси ғоят мазмунли ўтди. Мухлислар ҳар бир чиқишни қарсаклар билан олқишлаб турдилар. Ниятимиз шундай борди-келдилар кўпаяверсин, қардош халқлар билан меҳр-оқибатимиз мустаҳкамланаверсин.

Нодира АБДИРИМОВА.

● СУРАТЛАРДА: Озарбайжондан келган санъаткорлар иштирокида ўтказилган мақом кечасидан лавҳалар.

Тўлқин Каримов суратлари.

БОШИНГИЗГА КУЛФАТ ТУШГАНДА...

Тошкентда шошилинч тиббий ёрдам минтақа маркази ташкил этилди. Марказ фавқулодда вазиятлар — авариялар, фалокатлар, табиий офатлар рўй берганида, оммавий равишда заҳарланиш бўлганида жабрланганларга зудлик билан ёрдам беради.

Пойтахтимиздаги ҳар иккала тиббий олий ўқув юрти клиник касалхоналари, бутуниттифоқ жарроҳлик илмий маркази Тошкент бўлими, тез тиббий ёрдам клиник касалхонаси ва бошқа даволаш муассасалари негизида малакали жарроҳлар, травматологлар, токсикологлар, эпидимиологлар ва бошқа мутахассислардан ташкил топган тез ёрдам кўрсатиш бригадалари тузилди. Дори-дармонлар, аппаратлар, автомобиль транспорти улар ихтиёрига бериб қўйилди. Санитария авиацияси ҳам бириктирилди.

Марказ хизмати фаолиятини Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузурида тузилган тезкор штаб мувофиқлаштириб туради. Унинг фавқулодда холатларда идораларга тегишли авария-қутқарув бўлимлари, шунингдек вилоят соғлиқни сақлаш идоралари билан ҳамжиҳатлигининг тартиби ҳам белгилаб қўйилди.

Шошилинч тиббий ёрдам маркази учун Тошкентда 200 ўринли касалхона қурилишини бошлаш мўлжалланган.

Вилоятларда ҳам фавқулодда вазиятларда жабрланганларга тезлик билан тиббий-санитария ёрдами кўрсатадиган шундай бригадалар, отрядлар, ихчам касалхоналар ташкил этилмоқда.

(ЎзТАГ).

Янгиликлар — Воқеалар

САБЗАВОТКОРЛАР ҲИММАТИ

Сурхондарё сабзавоткорлари полизларда етиштирилган маҳсулотларни оммавий равишда йиғиштириб олиб, жўната бошладилар. Ўзбекистон шаҳарларига, шунингдек мамлакатнинг бошқа жумҳуриятларига жамоа ва давлат хўжаликларида, шунингдек қишлоқ аҳлининг томорқаларида етиштирилган эртанги карамнинг дастлабки минг тоннаси жўнатилди.

Якка тартибдаги полизларнинг эгаларига матлубот кооперацияси тайёрловчилари сабзавотларни сотишда ёрдам беришмоқда. Вилоят кооператорлари йил бошида ўтказилган жумҳуриятлараро ярмаркада мамлакатимиздаги қирққа яқин вилоят ва шаҳар вакиллари билан бевосита шартномалар тузишганди. Эртанги сабзавотларни йиғиштириб олиш қизиб кетган май ойида ана шу манзилларга 35 минг тоннадан ортиқ карам ва бошқа шифобахш маҳсулотлар ортиб жўнатиш режалаштирилган. Сабзавоткорлар бунинг эвазига ёқилғи, бинокорлик материаллари, халқ истеъмоли моллари оладилар.

ЎРМОНЧИЛАР ИЖАРАДА

Қўқон ўрмон хўжалиги Ўзбекистон ўрмончилиги теварагида жойлашган хўжаликларнинг кўпгина далалари гармселлардан пишиқ-пухта ҳимоя қилинадиган бўлди. Ушбу бўлинма ходимлари жами 50 гектар ерда иҳотазорлар барпо этишни тугалладилар. Ижара пудрати ана шундай ишлар ҳажмини энг мақбул муддатларда таъминлаш имконини берди.

Ўтган йили ўрмон хўжалигида меҳнатни ташкил этишнинг шундай усулига ўтишганди. Унинг натижалари кутилганидан ҳам зиёда бўлди: Барча кўрсаткичлар бўйича режа топшириқлари ошириб бажарилди, хўжалик катта даромад олди, ўрмончиларнинг маоши кўпайди.

Ўрмончилик бўлимининг хўжалик фаолияти ҳам жонланди. Ижарачи ўрмончилар қумли ерларнинг носозлигига қарамай, озуқа ва полиз экинлари, сабзавотлар етиштиришни йўлга қўйдилар. Бу ерда кўчат етиштириш ҳажми ҳам анча ошди. Кўпгина жамоа ва давлат хўжаликлари, шахсий томорқаларнинг эгалари ўрмон хўжалигидан шафтоли, ўрик, ёнғоқ, олма, терак кўчатларини сотиб олишмоқда. Улар бу йилдан бошлаб ўрмончилардан турли узум навларининг қаламчаларини харид қилишлари мумкин.

ГИЛАМДЎЗ... БИНОКОРЛАР

«Агрокоммунсройремонт» жумҳурият бирлашмаси Ленинобод хўжаликлараро корхонасининг ходимлари ўзлари учун ғайритабиий маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Бу ерда гиламлар чиқарила бошланди, унинг дастлабки туркуми савдога юборилди.

Иқтисодиётда бозор сиёсати бошланаётганлиги сабабли бинокорлар шундай қилишга қарор бердилар. Чунки корхона аҳолига хизмат кўрсатиш юзасидан топшириқларни уддалашига қарамай зарар келтирарди. Энди эса давлатдан қарз олишга кўз тикиб ўтиришга тўғри келмайди — ҳамённи тўлдиришнинг янги-янги йўлларини топиш керак.

Шу сабабдан ҳам янги томорқаларни ташкил этишга бел боғладилар. Аввалига ғишт ишлаб чиқаришни йўлга қўйишди, тез орада эса гилам тўқиш цехини ташкил этишди. Бу ерда Хўжайли ҳунар-техника билим юртини тугатган қизлар ишлашмоқда. Улар ўзлари тўқиётган гиламлар Қорақалпоғистоннинг бошқа ерларидаги кичик корхоналарда яратилаётган гиламлардан фарқ қилиши учун чиройли гул безаклар ўйлаб топишди.

«ПУТЕЕЦ» ФАРВАТЕР ОЧМОҚДА

Хўжайли кемасозлик заводида «Путеец» теплоходи бунёд этилди. Завод ходимлари ўзлари учун янги иш— кемасозликни ўзлаштириб олдилар. Корхонадагиларнинг фикрича, бу кемаларни ва сузиш воситаларини тузатишга буюртмалар камайиши туфайли вужудга келган молиявий қийинчиликларни бартараф этишга ёрдам беради. Тўнғич кеманинг нархи —160 минг сўм.

Кемасозликдан ташқари заводда яна бир янги иш — юк кемалари учун жиҳозлар тайёрлаш ўзлаштирилмоқда. Бу йил корхона бир миллион сўм ишлаб топишни мўлжалламоқда.

(ЎзТАГ).

Шарқ юлдузи 60

ХАЛҚ СЕВГАН НАШР

ШУ КУНЛАРДА республикамиз жамоатчилиги адабий-бадиий, ижтимоий сиёсий ойнома — «Шарқ юлдузи»нинг 60 йиллик таваллудини кенг нишонламоқда. Бу сана, ҳеч шубҳасиз, ўзбек адабиёти ва санъати тараққиётининг ўзига хос катта байрамидир. Бугунги кунда Ўзбекистонда «Шарқ юлдузи» кириб бормаган хонадон кам бўлса керак. XIX аср рус адабиётини «Современник»сиз, ҳозирги замон рус совет адабиётини «Новий мир», «Знамя», «Октябрь» ойномаларисиз тасаввур этиб бўлмаганидек, ўзбек совет адабиётини ҳам «Шарқ юлдузи»сиз тасаввур эта олмаймиз. Адабиётимизда яратилган энг яхши асарлар биринчи бор мана шу ойнома саҳифаларида дунё юзини кўради. Ойномамиз ёзувчилар билан китобхонлар ўртасида мисоли бир воситачи — «кўприк» вазифасини ўтайди, десак ҳам тўғри бўлади. Ўқувчилар илк бор ойнома саҳифаларида босилган янги асарни ўқиб, ўз фикр-мулоҳазаларини муҳарририятимизга ёзиб юборишади. Ёзувчи эса асарини шу асосда қайта ишлаб алоҳида китоб ёки тўплам ҳолида нашр эттиради.

60 йил озмунча вақт эмас. Бу даврда халқимиз фожиали воқеаларни ҳам, қувончли дамларни ҳам ўз бошидан кечирди. Ютуқларга ҳам эришдик, кўп нарсаларимизни бой ҳам бердик. Адиблар эса халқ ҳаётидаги барча воқеаларни ўз қалб «призма»ларидан ўтказиб, бадиий идрок этиб, роман ва қиссалар, шеър ва достонлар битдилар. Бу асарларнинг кўпчилиги ойномамиз саҳифаларидан жой олди.

30-йилларда «Шарқ юлдузи» «Қурилиш», «Ўзбекистон шўро адабиёти», «Совет адабиёти», «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» номлари билан чоп этилган. Бу нашрларнинг бугун сарғайиб кетган саҳифаларини варақлаб, ўша фожиали давр нафасини ҳис этиш мумкин.

«Қурилиш» саҳифаларида 1931—1932 йилларда эълон қилинган асарлар ўша пайтларда ҳар қандай ижод маҳсулига пролетар адабиёти нуқтаи назаридан қараш авж олганлигини исботлайди. Асосан улкан қурилишлар, «кўтаринки меҳнат симфониясини» тасвирловчи машқлар босилган. Албатта, чинакам, бадиият руҳи билан суғорилган асарлар ҳам бўлган. Бироқ, нуқул меҳнатни, касбни улуғловчи машқларга кенг ўрин берилган. Бу пайтда бадиий асарга синфий позициядан ёндошиш кучайган. Синфий ҳушёрликка чақирувчи, ҳар бир мисрадан сиёсий хато қидирувчи танқидий мақолалар кўплаб босилган. Бунинг оқибати нима билан тугаганлиги бугун кўпчиликка маълум. Ижодий зиёлиларнинг энг яхши вакиллари ўша йиллари қатағон қилиниб, асарларини ўқиш тақиқланди.

Аммо замон қай даражада оғир бўлмасин адабиёт ўсишда давом этди. Сиёсатбозлик руҳида ёзилган умри қисқа асарлар билан бир қаторда юксак бадиий қимматга эга бўлган асарлар ҳам яратилди. Бунга Абдулла Қодирийнинг «Обид кетмон», Чўлпоннинг «Кеча ва кундуз», Абдулла Қаҳҳорнинг «Сароб» романларини, Фитрат, Ойбек, Ғафур Ғулом, Усмон Носир, Ҳамид Олимжон, Уйғун шеърлари ва достонларини мисол келтириш мумкин.

Улуғ Ватан уруши йиллари ойнома шароит тақозоси билан чоп этилмади. Фақат 1946 йилдан «Шарқ юлдузи» номи билан нашр этила бошлади. Бу номни ёзувчи Ойбек топган, ойномамиз Шарқ маданияти ва маърифати оламида ёркин юлдуз бўлиб порласин, деб ният қилган дейишади. Мана, қирқ беш йилдирки, ойнома ижодий жамоаси шу юксак номга муносиб бўлишга ҳаракат қилиб келаяпти.

Урушдан кейинги мураккаб даврни бир эслайлик. ВКП(б) Марказий Қўмитасида «Звезда» ва «Ленинград» ойномалари тўғрисида махсус қарор қабул қилиниб ижодий жамоалари қатағон этилди. Адабиётда конфликтсизлик назариясини олға сурган «аллома» адабиётшунослар пайдо бўлди, ижодкорларга космополит «тамға»сини босиш авжига чиқди. Бу ҳодисалар «Шарқ юлдузи» фаолиятига ва унинг муаллифлари тақдирига таъсир этмай қолмади. Истеъдоди эндигина камолга етиб келаётган бир гуруҳ иқтидорли ўзбек ёзувчилари ҳисобга олинди. Адабиётда эса «халқлар отаси» Сталинни кўкларга кўтариб мақтовчи достонлар, қасидалар, шеърлар кўпайди.

Фақат Сталин вафот этиб, партия XX съезди шахсга сиғиниш оқибатларини танқид қилгач, адабиёт бирмунча эркин ривожланиш имконига эга бўлди. Адабиётшуносликда ҳам бадиий танқиднинг ҳақиқий ўрни ва аҳамиятини тўғри англаган иқтидорли танқидчилар пайдо бўла бошлашди.

Олтмишинчи-етмишинчи йилларда бадиий ижодда жиддий ўзгаришлар рўй берди. Мадҳиябозликдан қутилиш, ҳаётни холис тасвирлашга интилиш кучайди. Бу даврда «Шарқ юлдузи»да адабиётимизнинг ўша пайтдаги ёш кучлари бўлган Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Ўлмас Умарбеков, Шукур Холмирзаевларнинг юксак талант билан ёзилган асарлари чоп этилди.

Қайта қуриш ва ошкоралик йиллари «Шарқ юлдузи» фаолиятида алоҳида даврни ташкил этади. Бу даврда ойномада публицистик руҳ кучайди. Унинг саҳифаларида сталинизм даври ва турғунлик йиллари иллатларини фош этувчи ўткир мақола ва очеркларга кенг ўрин берилди. Иккинчидан, 30-йилларда қатағон қилинган ёзувчи ва шоирларнинг асарларини, шунингдек тарихимизнинг шу пайтгача кўпчиликка номаълум бўлган томонларига равшанлик киритувчи, тарихдаги буюк шахслар ҳақида тўғри тасаввур берувчи асарларни чоп этишга катта аҳамият берилди. Шу ўринда Чўлпоннинг «Кеча ва кундуз» романи, Фитратнинг «Абулфайзхон», «Ҳинд ихтилолчилари» драмалари, тарихий «Темур тузуклари», «Дукчи эшон воқеаси» ва бошқа асарлари ойномамиз саҳифаларида ёруғ дунё юзини кўрганлигини қониқиш билан таъкидлаб ўтиш мумкин.

Кейинги беш-олти йил адабиётимиз учун романчилик ва қиссачилик борасида ҳам энг серҳосил йил бўлди. Бу даврда ойномамизда таниқли ёзувчилардан Саид Аҳмаднинг «Жимжитлик», Пиримқул Қодировнинг «Авлодлар довони», Мурод Муҳаммад Дўстнинг «Лолазор», Омон Мухторовнинг «Эгилган бош», Муҳаммад Алининг «Сарбадорлар» романлари, Ўктам Усмоновнинг «Кишан», Хайриддин Султоновнинг «Кўнгил озодадур» қиссалари босилди. Бу асарларнинг ҳар бирини адабий жамоатчилик яхши кутиб олди ва насримизнинг катта ютуғи сифатида баҳолади.

Достончилигимиз эса Абдулла Ориповнинг «Ранжком», Шукур Қурбоннинг «Бир қалб манзаралари», Равшан Файзнинг «Ухлаётган одам», Хуршид Давроннинг «Ватан ҳақида етти ривоят», Қутлибека Раҳимбоеванинг «Қишнинг охирлари» каби ўзбек шеъриятининг бугунги юксак даражасини белгиловчи асарлари билан бойиди. Бу достонлар, бошқа насрий ва публицистик асарлар қатори ойномамизнинг йиллик «Сурхон» мукофотига сазовор бўлдилар.

Ойномамиз саҳифаларида ислом оламининг асосий китоби — «Қуръон» таржимаси берила бошлаганлиги маданий ҳаётимизда катта ҳодисага айланди.

Ҳар бир рўзнома ва ойноманинг обрўэътибори ва шон-шуҳратини аввало унда меҳнат қилаётган юқори малакали, тажрибали ижодий кучлар белгилайди. «Шарқ юлдузи»да эса бундай кучлар етарли. Улар жамоамиздаги ажойиб ижодий муҳитда қўлни-қўлга бериб меҳнат қилиб эл севган ойномани янада сермазмун, янада ўқимишли қилиш учун интилишаяпти.

Алиназар ЭГАМНАЗАРОВ,
«Шарқ юлдузи» ойномаси бўлим мудири.

● СУРАТДА: «Шарқ юлдузи» ойномаси муҳарририятининг ижодий ходимлари.
Холмат Мирзакаримов сурати.

Назм дафтаридан

Юрак

Юрак, сенга нима ёмонлик қилдим
Оташни севдирдинг дилим куяди.
Дастингдан ўйгиму сўлим куяди.
Ўй гулим, очилмай жим-жим куяди,
Гулга қўл узатсам қўлим куяди.
Юрак, мен арпангни хом ўрувмидим,
Арпалар экилган чўлим куяди.

Чучмома тўкилган йўлим куяди,
Кўз ёшлар тўкилган кўлим куяди.
Тавоним тилимда-тилим куяди
Юрак, мен отангни ўлдирибмидим
Бир сўзлар сўзлатдинг тилим куяди,
Кўприк ясай десам қилим куяди
Ёмғирим куяди, дўлим куяди.
Мен уни чорладим охир оқибат
Менга яқинлашса ўлим куяди.

Зулфия МЎМИНОВА.

Бўйсундим ел етакларига

Бўйсундим ел етакларига,
Учқур хаёл отин қўйдим бўш.
Юксалдим тоғ этакларидан,
Муздай қояларга урдим тўш.
Ўйлар эдим, мен — митти Қақнус,
Муз элида не ҳам топарман,
Фалакнинг ҳар бурчидан ҳар тус

От ўйнатиб келди чопарлар.
Муз қанчалар қувонса, офтоб
Сўнар эмиш деган хабардан,
Ялтирарди шунчалар атроф, —
Қалтирардим совуқ назардан...

Абдул ЖАЛИЛ.

Нуриддин МУҲИТДИНОВ

ХРУШЧЕВ, БРЕЖНЕВ ВА БОШҚАЛАР

(Эсдаликдан парча)

—1—

1964 ЙИЛНИНГ октябрида партия Марказий Қўмитасининг Пленуми бўлиб, унда Н. С. Хрущевни барча вазифаларидан озод қилишди. Л. И. Брежнев КПСС Марказий Қўмитасининг Биринчи котиби этиб сайланди.

Тадқиқотчилар, жумладан, партия тарихининг янги таҳририни тайёрлаётган муаллифлар, ушбу ҳодисага тўла ва холисанилло баҳо бериб, унга туртки берган яширин омилларни ва партия ҳамда мамлакат учун сиёсий оқибатларини очсалар керак. Мен эса ушбу воқеанинг шоҳиди сифатида ўз таассуротларим ва мулоҳазаларим билан ўртоқлашаман. Икки раҳбарнинг алмашуви юз берганида нималарни ўйлаганимни, нималарни ҳис этганлигимни баён этмоқчиман, чунки бу кишиларнинг иккисини ҳам яхши билардим, ёнма-ён ишлагандим.

Пленум қандай тайёрланди ва ўтди?

МҚ умумий бўлим мудири Малин 14 октябрда Центросоюзга, иш жойимга телефон қилиб, уч соатдан сўнг Свердлов залида МҚ Пленуми бўлишини, етиб келишимни илтимос қилди. Кун тартибига қандай масала қўйилган, деб сўрасам, билмадим, деб жавоб берди.

Залга ҳамма тўплангандан кейин ён томондаги хонадан Л. И. Брежнев чиқиб келди-да, раислик қилувчининг ўрнига бориб ўтирди.

—2—

Президиумнинг бошқа аъзолари кетма-кет кириб келишди, энг охирида Н. С. Хрушчев кириб келиб, ўнг томондаги энг чеккадаги курсига ўтирди. Қандайдир фавқулодда воқеа бўлганлигини дарҳол тушуниш мумкин эди. Залга пашша учса билингудек сукунат чўкди, одамлар тахтадай қотиб қолишди.

Леонид Ильич Пленумни очиб, «Президиум битта таклиф киритади, бу хусусда М. А. Суслов маъруза қилади», деди-да, унга сўз берди. Суслов 30 минутча гапирди.

Бу маъруза эмас, балки Хрушчевни волюнтаризмда, иш билмасликда, нокамтарликда ва бошқа гуноҳларда айблаш ниятида шоша-пиша тўпланган, бир қатор ҳолларда бузиб кўрсатилган ва ўйлаб топилган фактлар, воқеалар, кишиларнинг исм-фамилиялари эди. Охирида Никита Сергеевичнинг ўзи соғлиғи ночорлиги учун КПСС Марказий Қўмитасининг Биринчи котиби ва Президиум аъзолигидан озод қилиш тўғрисида ариза берганлиги эълон қилинди.

Раислик қилувчи Л. И. Брежнев шу заҳотиёқ шошилиб, масала равшан, афтидан музокара қилиб ўтиришимизга ҳожат бўлмаса керак, деди. Қарор лойиҳасини ўзи ўқиб берди ва овозга қўйди. Овоз берилди ва шу билан Сталиндан кейинги ўн йилликка нуқта қўйилди. Бу мураккаб давр асосий йўналишларини таҳлил қилиш ва баҳолашга, манфий

—3—

ва мусбат томонларини тарозига солиб кўришга, истиқбол йўлини белгилашга ҳеч бир уриниб кўрилмаган ҳолда шундай қилинди.

Шундан кейин ўша пайтда КПСС Марказий Қўмитаси котиби бўлган Н. В. Подгорнийга сўз берилди. У Леонид Ильичнинг фазилатлари, қобилиятлари, обрў-эътиборини таъкидлаб, Президиум номидан уни КПСС МҚнинг Биринчи котиби қилиб сайлашни таклиф этди, охирида уни ҳамма яхши билади, қўллаб-қувватлайди, деб қўшиб қўйди. Қарор лойиҳасини ўқиб берди.

Брежневнинг номи янграганда, ёнимда ўтирган маршал Тимошенко ҳайрон бўлиб сўради: «Кимни, Лёнани МҚнинг Биринчи котиблигигами? О-ла, тоза бўлган экан-ку...». У сўз сўраб энди қўл кўтарган эдики, «мунозара қилиб ўтирмаймиз», деб келишиб олинди. Брежнев учун овоз берилиб, партиянинг янги йўлбошчисини табриклашди.

Расмий нуқтаи назардан олганда, ҳаммаси рисоладагидек бўлди. Маълум қилишди, овозга қўйишди... Лекин ҳамма шуни тушуниб турганди-ки, Марказий Қўмита раҳбарлигида туб бурилиш юз берди. Бу ишнинг партия, халқ, мамлакат учун оқибатлари қандай бўлиши номаълум эди.

Айниқса Никита Сергеевич Хрушчевга шахсий муносабат ҳайратомуз бўлди. У партия ва мамлакатга бошчилик қилган даврни «Буюк ўн йиллик» дейишади. Бу даврда ҳа-

—4—

қиқатда кўп воқеалар бўлиб ўтди. Сталин шахсига сиғиниш қораланди, бизни қўрқув ва қатағон васвасасидан халос этган озодлик шабадаси эса бошладики, бусиз ҳозирги қайта қуришни тасаввур этиб бўлмайди, биринчи совет фуқароси коинотга парвоз қилди.

Тўғри, айни вақтда ўйламасдан ҳамма жойга маккажўхори экиш расм бўлди, кўплаб қайта ташкил этишларга жазм қилинди ва амалга оширилди, зиёлиларга қарши ҳеч бир оқлаб бўлмайдиган кампания кучайтирилди. Лекин барибир мамлакат яшади, сталинчилик кишанидан халос бўлиб, қанотларини ёйди. Бу воқеаларнинг марказида эса Никита Сергеевич турди. Катта куч, ғайрат-шижоатга эга бўлган, тиниб-тинчимайдиган бу киши ҳамиша одамлар қуршовида эди, атрофида ҳаёт қайнаб, жўш урарди.

Мен Никита Сергеевични ҳар хил шароитларда ва вазиятларда кўп кўрганман. У ҳамиша ҳам босиқ бўла олмасди, эҳтиросларга берилган, қизиққонлик қилган, ўзини мутлақо идора эта олмай қолган пайтларини кўрганман. Бу гал эса сўлжайиб, бошини эгиб ўтирарди, ранги бўздай оқариб кетганди, кўз ёшларини секин артиб қўярди. Залга бир марта ҳам қарамади. У ҳақда бир оғиз илиқ сўз айтилмади. Никита

—5—

Сергеевич хайрлашув нутқи сўзлаб, Марказий Қўмита аъзоларига биргаликда ишлаганлиги учун миннатдорчилик айтиш, муваффақиятлар тилаш истагини билдирган эди, лекин рухсат беришмади.

Вазифасидан кетган раҳбар ким эди, янгиси бу чўққига қандай кўтарилди, уларнинг муносабатлари қандай эди? Буни, 50-60 йиллардаги мамлакат олий раҳбарлиги фаолиятидаги зиддиятли нуқталарни тушуниш учун ўтмишга, Сталин ҳаётдан кетиб, у бунёд этган даҳшатли тузумнинг бузилиши бошланган 1953 йил март ойига қайтиш керак.

1953 йил 4 мартда КПСС МҚ аъзолари ва аъзолигига номзодларни, Марказий Ревизия комиссияси аъзоларини, ўша кунлари Москвада бўлган СССР Олий Кенгаши Президиуми ва Вазирлар Кенгаши аъзоларини эрталаб Кремлнинг Свердлов залига таклиф қилишди.

Президиум столига бир неча олий раҳбарлар ўтиришди. Г. М. Маленков чиқиб, ўртоқ Сталин оғир ётиб қолди, деди ва таниқли медиклар имзо чеккан хулосани ўқиб берди, унда «Ўртоқ Сталин Москвада, ўз квартирасида ётганда миясига қон қуйилган. Ўнг қўли ва оёғининг фалажлиги кучайди, тилдан қолди. Юрак уриши ва нафас олиши оғирлашди», дейилганди. Сўнгра у қўшимча қилиб айтдики, ўртоқ Сталин ишга қайтиб келолмаса керак, давлат билан мамлакатни эса раҳбарсиз қолдириб бўлмайди. Шу боисдан баъзи бир раҳбар ходимларнинг ўрнини алмаштириш ва олий органлар структурасида ўзгаришлар қилишнинг мақсадга мувофиқлигини биргаликда муҳокама қилиш учун КПСС МҚ, СССР Олий Кенгаши Президиуми ва ҳукуматнинг шошилинч қўшма мажлисини чақирдик.

Сўнгра у қуйидаги таклифни киритди. Н. С. Хрушчев (у КПСС МҚ ва Москва вилоят партия қўмитаси котиби эди) асосий эътиборни Марказий Қўмитадаги ишга қаратиши керак эди. Г. М. Маленков Вазирлар Кенгаши раиси, Л. П. Берия, Н. А. Булганин, В. М. Молотов, Л. М. Кагановч Вазирлар Кенгаши раисининг биринчи ўринбосарлари бўлишди. Берия, Булганин, Молотов айни бир вақтда Ички ишлар, Мудофаа, Ташқи ишлар вазирлари қилиб тайинландилар. Шундан сўнг бошқа ўзгаришлар ва янги ишга тайинланганларни бирма-бир санаб ўтди.

—6—

Партия раҳбар органлари ички структурасини ўзгартириш тўғрисидаги таклиф қуйидагича эди. Маълумки, партия XIX съезди ВКП(б)ни КПСС қилиб қайта ўзгартирди, МҚ Ташкилий бюросини тарқатиб юборди, Сиёсий бюро ўрнига Президиум ташкил этиб, Бош котиби ўрнига Биринчи котиби бўлишини мақсадга мувофиқ деб топди.

1952 йилнинг 16 октябридаги ташкилий Пленумда И. В. Сталин таклифи билан 25 аъзо ва аъзоликка номзодлардан иборат МҚ Президиуми тузилди. Улардан 11 киши КПСС МҚ котиблари бўлишди. Президиум ичида эса 9 кишидан иборат Бюро ташкил этилди.

1953 йил 4 мартда бўлган шошилинч қўшма мажлисда эса Г. М. Маленков таклифи билан МҚ Президиуми ва Секретариатнинг илгариги состави бекор қилиниб, 10 аъзоси ва 4 аъзоликка номзоддан иборат янги Президиум ташкил этилди.

У гапининг охирида, агар ўртоқлар бу фикр-мулоҳазаларни маъқулласалар, уларни яқин кунларда узил-кесил кўриб чиқиб, расмийлаштириш мумкин бўларди, деди.

Залда ўтирган бизлар бу масала хусусида ўз фикр-мулоҳазаларимизни билдириш у ёқда турсин, ҳатто чурқ этмай, киритилган таклифларга қўшилиб қўяқолдик, сабаби ўша кезда бутун хаёлимиз бетоб Сталинда эди.

5 март куни кечқурун бизни МҚга таклиф қилишиб, ҳозиргина, соат 21-у 50 минутда И. В. Сталин вафот этганини, МҚ Мурожаати ва медиклар хулосаси эрталаб радиода берилишини, матбуотда эълон қилинишини айтишди. Н. С. Хрушчев раислигида Л. М. Каганович, Н. М. Шверник, Л. М. Василевский, А. М. Пегов, П. А. Артемьев, С. А. Яснов аъзолигида дафн комиссияси тузилди.

Марҳумнинг жасади солинган тобут Советлар уйининг Колонна залига қўйиладиган бўлди. Колонна залига одамлар эрталаб соат 6 дан кечаси соат 2 гача қўйилади. 9 март кундузи соат 12 да дафн маросими бўлади. Мотам митинги Қизил майдонда ўтказилади. Марҳумнинг жасадини Мавзолейга, В. И. Ленин билан ёнма-ён қўйишга қарор қилинди.

Бизларга, МҚ бир неча аъзоларига мурожаат этишиб, Колонна залида бўлиб, ҳукумат комиссиясига ёрдам беришимизни илтимос қилишди.

Ўша соатдан то 9 мартгача мен бошқа ўртоқлар билан бирга Колонна залида бўлдим. Биз меҳнаткашларнинг марҳум билан видолашуви-

—7—

ни, фахрий қоровулни ташкил этиш, чет эл делегацияларини кутиб олиш, кузатиб қўйиш ва бошқа масалалар билан бевосита шуғулланган одамларга ёрдам бердик.

Бир маҳал Леонид Ильич келиб, бизлар билан саломлашди. У жудаям ўзгариб кетганди: ранги қув ўчган, ҳовоқлари салқиган, кўзлари қизариб кетган эди. У Сталин жасадини тобутда кўрганида ҳўнграб йиғлаб юборди. Ўзини тутолмай тезда чиқиб кетди. Ўшанда унинг Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз флоти Бош Сиёсий Бошқармаси бошлиғига ўринбосар бўлиб тайинланганини ўзидан эшитдим.

9 март кечки соат 2да Колонна залига одамларни киритиш тўхтатилди. Кечаси билан тайёргарлик кўрилди. Ҳеч биримиз мижжа қоқмадик. Тонг саҳарда партия ва ҳукумат раҳбарлари етиб келишди. Улар тобут олдида сўнгги бор фахрий қоровулда турдилар. Кейин гулларни супадан олишиб, жасаднинг устига қизил шойи мато тортишди. Тобутнинг қопқоғини ёпишиб, устига СССР Давлат байроғини қўйишди. Марҳумнинг қариндош-уруғлари доимо шу ерда бўлишди.

Соат 10.10 да тобутни кўтаришиб, иккинчи асосий эшик орқали Маркс проспектига чиқишди, у ерда тобутни артиллерия лафетига ўрнатишди; қопқоғининг устига Совет Иттифоқи Генералиссимусининг фуражкасини

—8—

қўйишди. Кортеж секин, бир-бир қадам ташлаб борарди. Олдинда уни бошқараётган генерал, унинг ортидан икки офицер марҳумнинг ҳошияси қора лента билан ўралган портретини кўтариб боришарди. Маршаллар ва генераллар унинг орденлари ва медаллари қадалган ёстиқчаларни кўтариб олишганди. Гулчамбарларнинг сон-саноғи йўқ, ҳар бирини икки киши кўтариб борарди. Уларнинг орқасида тўпга тиркалган тобутли лафет, унинг кетидан марҳумнинг қариндош-уруғлари, кейин Олий раҳбарият ва дафн комиссияси аъзолари, КПСС МҚ аъзолари, вазирлар, бир қатор чет эл делегацияларининг бошлиқлари борарди. Энг орқада бутун йўл давомида мотам куйини чалиб бораётган духовой оркестр. Кортеж Маркс проспектидан ўтиб, сўнг «Москва» меҳмонхонаси олдида чапга бурилиб, Александров парки томондаги тарих музейи ёнидан Қизил майдон марказига йўл олди. Союзлар уйидан В. И. Ленин Мавзолейигача салкам бир километр келади, шу масофани 30 минутда ўтишди.

Соат 10.45 да мотам кортежи В. И. Ленин Мавзолейи рўпарасида тўхтади. Тобутни лафетдан олишиб, юзини Мавзолейга қаратиб тагкурси устига қўйишди-да, қопқоғини очишди. Тобут олдида фақат марҳумнинг қариндошлари қолишди, биз минбар-

—9—

нинг ўнг томонига ўтиб турдик, меҳмонларга мўлжалланган 2—3 минбарларни чет эл делегациялари аъзолари, қолганларини, Қизил майдонни совет кишилари банд қилишди. Минбарга илгариги раҳбарият аъзолари ва дафн комиссияси аъзолари, шунингдек, социалистик давлатларнинг раҳбарлари, халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбоблари кўтарилишди.

Н. С. Хрушчев қисқача нутқ сўзлаб, мотам/ митингини очди. Сўнгра Г. М. Маленков, Л. П. Берия, В. М. Молотовлар гапиришди, шундан кейин мотам митинги ёпилиб, ҳамма пастга тушди. Совет раҳбарлари тобутни кўтаришиб, В. И. Ленин Мавзолейи томон юришди, у ерда мутахассислар И. В. Сталин жасадини тобутдан олиб, саркофагга қўйишди.

Спасск минорасидаги соатлар 12.00 га бонг урди ва замбараклар 30 марта ўқ узиб салют берди. 3 минут давомида заводлар, фабрикалар, паровозлар, пароходлар гудок чалиб туришди, корхоналарда 5 минутга иш, ҳаракатлар тўхтади.

Кейин партия ва мамлакат раҳбарлари минбарга кўтарилишди. Москва гарнизони бўлинмалари Мавзолей олдидан шахдам қадам ташлаб ўтишди, самолётлар саф тортиб учишди. И. В. Сталинга сўнгги бор ҳурмат-эҳтиром кўрсатилди.

Дафн маросими аниқ белгиланган соат-у минутда тугатилди. Ҳамма ўз жойига жўнаб кетди, биз ҳам Тошкентга қараб учдик.

—10—

Бир неча кундан кейин яна Москвага қайтиб келдик, аввал КПСС МҚ Пленуми, кейин СССР Олий Кенгашининг сессияси бўлди, уларда партия ва Вазирлар Кенгаши олий органлари структурасидаги ўзгаришлар, раҳбар арбобларнинг янги вазифаларга тайинланиши расмийлаштирилди, бу тадбир Сталин ҳали ҳаётлигида чақирилган фавқулодда қўшма мажлисда олдиндан келишиб олинганди.

Ярим йилдан ортиқ муддат партия МҚ Биринчи котибсиз ишлади, 1953 йилнинг 3—7 сентябрида КПСС МҚ Пленуми бўлиб ўтди, унда Н. С. Хрушчевнинг «Мамлакат қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги маърузасини муҳокама қилишди. Ўша Пленумнинг ўзида Г. М. Маленков таклифи билан Никита Сергеевич МҚнинг Биринчи котиби қилиб сайланди. Биз ҳаммамиз унга бир оғиздан овоз бердик, чунки у ўтган ойларда Берияни лавозимидан бўшатиб, жиноий жавобгарликка тортиш тўғрисидаги қарорни қабул қилишда, қатағон қилинган 37 врач ва Ленинград раҳбарларининг ишини қайта кўриб чиқишда ҳамда уларни оқлашда муҳим роль ўйнаб, анча танилиб қолганди.

Дил сўзлари

БАРЧАГА БАРОБАР

САВОДИМ чиқибдики қоғозга қарайман. Муборак 60 ёшини нишонлаётган «Шарқ юлдузи» ҳам доимий ҳамроҳим. Мен унинг саҳифаларида «Ҳаким ва ажал», «Руҳлар исёни» достонларини ўқиб болаликнинг беғам югуришларидан тўхтагандай бўлдим. «Боғдон қашқири»нинг мутоласидан сўнг кўксим кенгайиб, ғурурга тўлиб кетдим. «Соҳил бўйлаб чопаётган олапар» қиссасидан кейин миллатим тўғрисида ўйлай бошладим. «Тубсиз осмон»ни ўқигач, тамомила бўшашиб кетдим, кўнглимнинг муҳташам қасрлари бузилди, ичимда нимадир узилди, юракнинг поёнсиз, овлоқ адирларида узоқ улоқиб, юм-юм йиғладим. Кейин, кейин негадир шеърлар ёзгим келди...

Илк машқларимдан бир туркуми «Шарқ юлдузи»да устоз Абдулла Ориповнинг «Оқ йўл»и билан эълон қилинди. Шу-шу ўзим ҳам ойноманинг кўп сонли муаллифларидан бирига айланиб қолдим: шеърларим, достонларим босилди. Илк китобларим тўғрисидаги дастлабки яхши-ёмон гаплар ҳам шу ойномада эълон қилинди. Хуллас, «Шарқ юлдузи» менга катта бир мактаб бўлиб қолди.

Гапнинг сирасини айтганда, «Шарқ юлдузи» ҳар доим бўлгани каби мен тенги шоир ва ёзувчиларнинг «оёқка туришида» ҳам катта ўрин тутаяпти. Авлодлар ичида, узоқ йиллардан бери муттасил, эринмай шаклланаётган бизнинг авлод шоирлари алоҳида ўрин эгаллайди. Бу сафда ниҳоятда анъанавий ўйлайдиган шоирлар билан бирга «отининг ёли чангларни чалаётган», «тилини булбулнинг сути куйдираётган», ғоятда янгича фикрлашга интилаётган, таъбир жоиз бўлса, рангли тушлар кўраётган шоирлар бор. Бу ҳол эса уларнинг адабий авлод сифатида шаклланувини бироз бўлса-да секинлаштирди. Чунки жуда кўпчилик рўзномалар дастлаб уларнинг гапларига ишонқирамай турди. Вақт эса тўхтамади. Шунингдек, адабиётимиз, хусусан шеъриятимиз ҳам ёшлар тимсолида янгиланиш, изланиш йўлидан бораверди. Биргина «Шарқ юлдузи» анъанавий ўйлайдиган тенгдошларимни янгича фикрлашга мажбур қилмаганидай новатор дўстларимга ҳам қолип ёки шифт бўлгани йўқ. Шунинг учун сиз ойнома саҳифаларида ғоятда анъанавий шеърлар ёнида ниҳоятда «изоҳга муҳтож» «Изоҳсиз луғат» достонини кўриб ҳайратланманг. «Шарқ юлдузи» барчага баробар — каттага ука, кичикка ака. У айрим ойномаларга ўхшаб, бировни ўпоқ, бошқасини сўпоқ қилгани, асарингизни босамиз, деганича орадан бир йил ўтгач кўлёзмангиз йўқолди, эълон қилолмаймиз, деб тургани йўқ. Мен «Шарқ юлдузи»нинг 60 йиллик тўйи баҳонасида қисқача шуларни гапирмоқчи эдим. Соғ бўлайлик.

Равшан ФАЙЗ.

СОБИТЛИК

СЎНГГИ пайтларда «оммавий ахборот воситалари» умумий номи остидаги нашрлар шунчалик кўпайиб кетдики, барча юмуш-ташвишларни бир четга йиғиштириб қўйиб, уларни бир-бир варақлашга ҳам кишининг фурсати етмайди. Шу «варақланиш» жараёнида битта-иккита рўзнома ёинки ойнома қўлимизга тушиб қолади, уларни ўқиб чиқмай ўзингизни хотиржам ҳис қилолмайсиз. Шукрларким, «Шарқ юлдузи» ҳали-ҳануз шундай ойнома бўлиб турибди.

У ўз йўналишини бевосита халқ ҳаёти билан боғланишдан, шов-шувлардан йироқлигидан, ўткинчи ва пала-партиш нарсаларга чалғимаслигидан иззатини йўқотмай келяпти.

Эсимда: ёшлик чоғларимизда қишлоғимизга иккитами-учтами шу ойномадан борарди. У пайтларда қишлоқ зиёлилари ҳам бугунгисига қараганда, назаримда, қиййла тийрак, қизиқувчанроқ эдилар, шекилли, маҳалла-кўй йиғилган жойларда ундаги яхши нарсаларни ўқиб беришарди. Шу-шу «Шарқ юлдузи» номининг ўзиёқ яхши йўлдош, сирдош дўст каби қалбимизга ўрнашиб қолган.

Қайта қуриш ва ошкоралик замони келди-ю, кўпгина қадриятларимиз тикланганн ҳолда, яна кўплаб муқаддас нарсаларимиз путурдан кетди.

Қадим-қадимдан шаклланиб келган деҳқончилик маданиятимизни қайта қуриш шамоллари аллақаерларга учириб кетди.

Шундай қилиб, ҳатто бадиий адабиёт ҳам шов-шувли мақолалар олдида хира тортиб қолгандай бўлдики, баъзи бир нашрларгина бу қалтис вазиятда ўз фаолиятини оғишмай давом эттирди.

Булардан энг собити «Шарқ юлдузи» бўлиб турибди. Суюкли ойномамизга ана шу собитлик ҳамиша ёр бўлишини истаймиз.

Шойим БЎТАЕВ.

Келажагимиз—мактабда

АСОСИЙ ИШЛАР ОЛДИНДА

Пойтахтимизда янги район— Бектемир ташкил топганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Шундай бўлсада бектемирликлар кўпгина соҳаларда бурилиш ясай олдилар. Шу жумладан халқ таълими ишларига ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Янги мактаблар ишга тушириляпти. Умуман бу борада қилинаётган ишлар хусусида кенгроқ маълумот олиш мақсадида район халқ таълими бўлими мудири Абдулаҳат Йўлчиевич ЙЎЛЧИЕВ билан суҳбатлашдик.

— Дарҳақиқат, шаҳарга қўшилганимиздан кейин халқ таълимининг долзарб масалалари ва муаммоларини ечишда район Кенгаши депутатлари ҳамда ижроия қўмитаси томонидан қатор тадбирлар белгиланди ва амалга оширилянти, — дейди Абдулаҳат Йўлчиевич. — Айниқса район Кенгаши ижроия комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Х Мирзажонова бизга яқиндан мадад беряпти. Ҳолбуки, Хайринисо Ҳолматовна бир неча йил Наримонов шаҳар халқ таълими бўлими мудири бўлиб ишлагандилар. Айтмоқчиманки, халқ таълими олдидаги муаммоларни аъло даражада биладилар.

Районимизда бешта мактаб, битта кечки ишчи-ёшлар мактаби, 15 та болалар боғча-яслиси мавжуд. Ўтган йили 10 та боғчада 30 та компьютер ўрнатилди. Шуни айтиб ўтиш кераки, компьютерлаш ишлари Ўзбекистонда биринчи бўлиб бизда амалга оширилди.

Болаларни ўргатиш учун 12 та тарбиячи махсус курсларда ўқитилди.

— Мактабларнинг шароитини яхшилаш учун қандай ишлар қилиняпти?

— Ўтган йилдан бошлаб мактаблар қурилиши кенг миқёсда бошлаб юборилди. Масалан, 290-мактабнинг 320 ўқувчига мўлжалланган биноси фойдаланишга топширилди. Шунингдек, у ерда 25x12 метрли қишин-ёзин ишлайдиган сув ҳавзаси қурилиши охирига етай деб қолди. Халқ таълими бўлими таклифи билан мактаб томига шифер ёпилди. 291-мактабда эса икки қаватли устахона битай деб қолди. Бу бинода 10 та хона мавжуд. Ўқувчилар токарлик, слесарлик, дурадгорлик ва тикувчилик касбларини ўрганадилар. Бу қурилишга 318 минг сўм маблағ ажратилган.

293-мактабда қўшимча 320 ўринли ўқув корпуси ишга тушди: унда 24x48 метрли спорт зали ҳам бор. Спорт залини барпо этишга 241 минг сўм ишлатилди. Бу йил районимиздаги 289-мактаб ўқув корпуси анча кенгайди. 844 ўринли бино барпо этиляпти. У 1992 ўқув йилида ишга тушади. Энг йирик мактаблардан бири Тошкандий кўчасида бўлади. Бу ерда 1176 ўқувчи таълим олади. Қурилиши 2.896 минг сўмга тушади. У ҳам янаги йил биринчи сентябрда иш бошлайди.

Энди икки оғиз болалар боғчалари ҳақида. Янги 280 ўринли 6-болалар боғча-яслисини қуриш ишлари жадал кетмоқда. Бунинг учун 930 минг сўм сарфлаш кўзда тутилган.

Халқ депутатлари Бектемир район Кенгаши ва ижроия қўмитаси ташаббуси ва ғайрати билан янги стадион ишга тушди.

— Давлат тилини амалга оширишда қандай янгиликлар бор?

— Ҳозир 570-болалар боғчасида тарбиявий ишлар ўзбек тилида олиб боriляпти, 575-боғчада эса ўн икки гуруҳдан олти гуруҳда машғулотлар шундай ўтаяпти. Қолган муассасаларда ҳам бу вазифага алоҳида эътибор қаратяпмиз. Яна шуни қайд қилиш лозимки, ўзбек тилида ўтиладиган дарсларни тубдан қайта кўриб чиқиш керак. Фарзандларимизга мурғаклигиданоқ миллий маданий меросимизни ўргатиб боришимиз шарт. Хуллас, қилаётган ва қилиниши зарур бўлган ишларимиз жуда кўп. Бунинг учун бор имкониятимизни ишга соламиз. Асосий ишлар ҳали олдинда.

Суҳбатдош Усмон УСМОНОВ.

ФАХРИЙЛАР МАМНУН

КУЙБИШЕВ район озиқ-овқат савдоси идорасига қарашли 35-дўкон хизматидан унга бириктилган фахрийлар мамнун бўлишмоқда. Районнинг 4 минг 120 фахрийсига 1971 йилдан бери намунали хизмат кўрсатаётган дўкон ходимлари уруш ногиронларининг уйларига озиқ-овқат маҳсулотларини ўз вақтида етказиб бермоқдалар.

— Фахрийларнинг жамоат кенгаши бизга яқиндан ёрдам бермоқда, — дейди дўкон мудири Мирзамурод Ҳожимуродов. Кенгашга Совет Иттифоқи Қаҳрамони Олим Ҳакимов бошчилик қилади. Жамоатчи фаоллардан А. Контаушвили, А. Мазаев, А. Яҳёев Ш. Бекашовлар ишни ўзаро маслаҳат асосида йўлга қўйишган.

Биз дўконда харид қилаётган бир аёлни суҳбатга тортдик. У ҳамшаҳримиз Зиёдахон Исмоилова экан. Суҳбат пайтида у ушбу дўконга 1971 йилдан бери бириктиб қўйилганлигини, унинг хизматидан мамнунлигини изҳор этди.

Ҳа, халққа, фахрийларга, ногирон кишиларга ҳалол хизмат қилган ҳеч қачон кам бўлмайди. Дўкон хизматчилари ана шундай савобли ва хайрли ишлари билан аҳоли ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: фахрийлар кенгаши ўзаро мулоқотда; фахрийларга хизмат кўрсатилаётган пайт.

Тўлқин Каримов суратлари.

Китоб жавонига

Меҳнат қонунчилигидан нималарни биласиз?

Мамлакатда ҳуқуқий давлатни барпо қилиш кишиларимизни ҳуқуқий тарбиялашни йўлга қўйишни ҳам талаб этмоқда. Кейинги йилларда ижтимоий ва сиёсий ҳаётда рўй бераётган воқеалар меҳнаткашлар, ёшларнинг ҳуқуқий тарбияси савияси етарли эмаслигини кўрсатмоқда. Бу ҳол айниқса меҳнат қонунчилиги борасида очиқ кўриниб қолди.

«Ўзбекистон» нашриёти босмадан чиқарган «Меҳнат қонунчилигидан нималарни билиш керак» деб номланган китоб бу соҳада ўзига хос қўлланма бўлиб хизмат қилиши мумкин. Унда совет меҳнат қонунчилигининг ишчи ва хизматчилар билиши лозим бўлган энг муҳим қоидалари савол ва жавоб тариқасида қисқача баён этилган. Мақо-

(ЎзТАГ).

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

РУҲИЙ МУОЛАЖА—СИЗ УЧУН

ЎЗБЕКИСТОН АҲОЛИСИНИНГ КЎПСОНЛИ ИЛТИМОСЛАРИ ВА ТАКЛИФИГА КЎРА ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА ТАКРОРИЙ РАВИШДА ВА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА МАШҲУР РУҲШУНОС-ШИФОКОР. ВИННИЦА ХАЛҚ ТАБОБАТИ МАРКАЗИНИНГ ЕТАКЧИ ШИФОКОРИ

АЛЕКСАНДР ГРИГОРЬЕВИЧ ОВСЯНЮК

ДАВОЛАШ - СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИ ТУРКУМИНИ ЎТКАЗАДИ

Унинг иш фаолияти ва беморларни даволаш услуби ҳақида марказий матбуот саҳифаларида ва марказий телевидение орқали бир неча бор батафсил ҳикоя қилинган. Мана, 1989 йилнинг ноябрь ойидан буён Бутуниттифоқ радиосининг 1-программаси орқали «Мусиқа ва руҳий муолажа» дастурида мунтазам равишда бериб келинаётган сеанслар кенг эътибор қозонмоқда. Шунингдек, Марказий телевидениенинг 1-программасида «120 минут»-да намойиш қилинаётган «Саломатлигингизга бағишланган 10 минут» рукни ҳам кўпчиликка манзур бўлмоқда.

Унинг аллергияга хос таъсирларни бартараф этиш соҳасидаги услубиёти мамлакатимиз ташқарисида ҳам улкан қизиқиш уйғотди. Моссовет номидаги киноконцерт залида қарийб 2 йилдан бери ўтказилаётган соғломлаштириш сеанслари москваликлар орасида айниқса машҳур.

Бу сеансларда иштирок этганларнинг эътироф этишича, уларнинг кўпчилиги дудуқланишнинг оғир кўринишлари, ҳафақон, томирларнинг варикоз кенгайиши, қандли диабет, ҳар хил неврозлар, бронхиал астма, юрак-қон томир касалликлари, ошқозон яралари, буйрак хасталиклари, ёғ босиш, пешобни тута билмаслик ва бошқа касалликлардан фориғ бўлганлар.

А. Г. Овсянюк ўзининг янги ишлаб чиққан услубиёти бўйича узоқни ва яқинни яхши кўра билмасликдан азобланиб юрган кўплаб беморларнинг кўриш қувватини тиклашга муваффақ бўлади. Биринчи сеансдаёқ оғриқлар ва аллергияга хос таъсиротлар барҳам топмоқда.

Агар Сиз хасталикларга қарши организмингизнинг ноёб имкониятларини ишга солмоқчи бўлсангиз, Сизни руҳшунос-шифокор Александр Григорьевич Овсянюкнинг даволаш-соғломлаштириш сеансларида кутамиз.

СЕАНСЛАР 31 МАЙ, 1, 2 ИЮНЬ СОАТ 11.00 ВА 14.00 ДА;

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ БИНОСИДА ЎТКАЗИЛАДИ.

Чипталар Тошкент давлат цирки кассаларида сотилмоқда.

Телефонлар: 44-35-91, 44-29-04, 44-18-11, 44-35-84.

ШИЗОФРЕНИЯ, ТУТҚАНОҚ, АҚЛИЙ ЗАИФЛИК БИЛАН ХАСТАЛАНГАН БЕМОРЛАР, ШУНИНГДЕК, МАСТ КИШИЛАРНИНГ СЕАНСЛАРГА ҚАТНАШИШИ ТАҚИҚЛАНАДИ.

МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРНИНГ СЕАНСЛАРГА КИРИШИ МУМКИН ЭМАС.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА

19—23 ИЮНЬ КУНЛАРИ

«ИБН СИНО» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ

УРТА ОСИЁ ЭКСТРАСЕНСЛАР УЮШМАСИ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ, БИОТЕРАПЕВТ

РАШИД ХУСАИНОВ
(ХУСАИН табиб)

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Сеанслар юрак-қон томир системаси хасталиклари, кўз, тери, гинекологик касалликлар, аллергия, нафас бўғилиши, бронхит, бод, қандли диабет, псориаз, соч тўкилиши, уйқусизлик, анурез, асаб системаси хасталикларида, шунингдек туз йиғилиши, буйрак хасталиклари, ўт пуфагидаги тошларни даволашда шифобахш таъсир этади, қон таркибини, ички аъзолар ҳолатини яхшилайди, чандиқлар, тиртиқлар йўқолади.

Сеанслар 19, 20, 21 июнь кунлари соат 16 ва 18.30 да, 22, 23 июнь кунлари соат 12 ва 15 да бошланади.

Чипталар спорт саройи кассаларида ҳар куни соат 10 дан 19 гача ва шаҳардаги жамоатчи тарқатувчилар орқали сотилмоқда.

Маълумотлар учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31, 46-07-53.

1991 ЙИЛ 31 АВГУСТГАЧА ТЕХНИК-ХАРИТАШУНОСЛАР ТАЙЁРЛАШ КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

17 ва ундан катта ёшдаги, ўрта маълумотли, Тошкентда пропискада турувчи қизлар мандат ҳайъатида суҳбат ўтказиш йўли билан, кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқувчиларга — ойига 120—130 сўмдан стипендия берилади.

Ўқиш муддати — 11 ой.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 93-уй, кадрлар бўлими (5, 26, 37, 52, 183-автобуслар; 2,3, 13, 28-трамвайларнинг «Сув спорти саройи», 5, 17-троллейбусларнинг «145-мактаб» бекати).

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЖТИМОИЙ ТАЪМИНОТ БОШҚАРМАСИНИНГ

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1991 — 1992 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ҳунар-техника билим юрти қуйидаги мутахассисларни тайёрлайди:

Радиотелевизион аппаратларни таъмирловчи механик, якка тартибда моделли оёқ кийимларни тикувчи косиб, машинистка-котиба, устки кўйлакларни тикувчи чевар, бюджет ташкилотлари, саноатда бухгалтерлик ҳисоби бўйича бухгалтер, тўқувчи.

Ўқиш муддати — 10 ой.

Ўқишга 16 ёшдан 45 ёшгача бўлган ногиронлар, шунингдек ногиронларнинг 16 ёшдан 20 ёшгача бўлган фарзандлари ҳамда боқувчисини йўқотган оилаларнинг шу ёшдаги аъзолари қабул қилинади.

АРИЗАЛАРГА ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ҚЎШИБ ТОПШИРИШ ЛОЗИМ: маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, турар жойидан маълумотнома, район ижтимоий таъминот бўлимининг йўлланмаси, саломатлиги ҳақида маълумотнома, 086/У (ногиронлар ВТЭК намунадаги маълумотномасига меҳнат тавсияномасини илова қиладилар), 3x4 см. катталикдаги олти дона сурат.

ҲУЖЖАТЛАР 1 ИЮНДАН 30 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

УҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

ДАРСЛАРНИ УЗЛАШТИРУВЧИ УҚУВЧИЛАРГА СТИПЕНДИЯ ТУЛАНАДИ.

Ўқиш муддати меҳнат фаолиятига киради.
Ўқувчилар ётоқхона билан таъминланмайди.
Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ўқчи кўчаси, Беньков боши берк кўчаси, 107-а-уй, 2, 7, 14, 12-троллейбуслар; 13, 51-автобусларнинг «Ўзбекистон» бекати; метронинг «Халқлар дўстлиги» станцияси («КИНОЧИЛАР УЙИ» ёнида).

ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР!

АГАР СИЗ ЎРТА ОСИЁДАГИ ЭНГ ЙИРИК КОРХОНАЛАРДАН БИРИ БЎЛМИШ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА МЕҲНАТ ҚИЛМОҚЧИ ВА МАШИНАСОЗЛИК ОЛИЙ БИЛИМГОҲИДА ТАЪЛИМ ОЛМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ

8-ТАЖРИБАВИЙ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА ЎҚИШГА КЕЛИНГ!

Бу ерда Сиз учиш аппаратларини йиғувчи-чилангар, механика-йиғув ишлари чилангари, саноат ускуналарини таъмирловчи чилангар, рақамли дастур воситасида бошқариладиган дастгоҳларнинг оператори, токарь, фрезерчи, кенг қамровли дастгоҳчи касбларини эгаллаб чиқишингиз мумкин.

ТАЪЛИМ УЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

9-синфларни битирувчилар тажрибавий гуруҳда ўқийдилар ва 2 йил давомида ўрта маълумот ҳамда касб эгаси бўладилар.

Бир йиллик гуруҳлардаги 9-синф битирувчилари ишчи малакасини эгаллайдилар.

11-синфларни битирувчилар ойига 115-150 сўм миқдорида стипендия олиб ўқийдилар ва 6 ой давомида касб эгаллаб чиқадилар.

Ўқиш даврида ўқувчилар овқатланиш, кийим-бош билан таъминланадилар. Улар Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли пансионат ва профилакторийда дам олиб, соғлиқларини мустаҳкамлашлари мумкин.

УҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртини «аъло» баҳолар билан битирганлар машинасозлик олий билимгоҳига ва учувчилик билим юртига ўқишга юбориладилар.

Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган бошқа шаҳарлик ўқувчиларга ётоқхонадан жой берилади.

Билим юртига қуйидагича борилади: 10, 23, 27-трамвайлар; 18, 48, 97-автобуслар; 1, 10, 14, 18, 24-троллейбусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати.

Манзилимиз: 700128, Усмон Юсупов кўчаси, Авиация тор кўчаси, 10-уй. Телефон: 41-75-54.

«УЗПРОМСТРОЙБАНК»—

ЎЗБЕКИСТОН АКЦИОНЕРЛИК ТИЖОРАТ САНОАТ-ҚУРИЛИШ БАНКИ

РЕСПУБЛИКА АҲОЛИСИГА:

бир маротабали ва узоқ муддатли топшириқлар бўйича квартира, электр қуввати, телефондан фойдаланганлик учун тўловларга доир нақд пулсиз ҳисоб-китобларни амалга оширишни;

омонатнинг сақланиш муддатидан келиб чиқиб йилига 10 фоизгача ҳисобидан даромадлар тўлаб туришни;

пулингизни — ҳаммасини ёки унинг бир қисмини тўловлар эвазига банкимизнинг СССР ҳудудидаги исталган муассасасига ўтказишни;

аҳолининг қимматбаҳо қоғозлари билан операциялар ўтказишни, шу жумладан, улардан фойдаланишни бошқаришни;

қимматбаҳо бойликларни сақлашни;

якка тартибда бунёд этиладиган объектлар қурилиши ва таъмирланиши учун мўлжалланган лойиҳа-смета ҳужжатларини тузиш ва уларни текшириш борасида хусусий шахсларга ёрдам кўрсатишни;

чет эл валютасини сотиб олиш ва сотишда ёрдам кўрсатишни;

БИРЛАШМАЛАРГА, КОРХОНАЛАРГА, КИЧИК КОРХОНАЛАРГА ВА КООПЕРАТИВЛАРГА,

асосий инвестиция ва ташқи иқтисодий фаолиятга кредит-ҳисоб-китоб ва касса хизматини кўрсатишга доир банк хизматининг бутун комплексини;

пул омонатлари ва кредитларини жалб қилиш ва жойлаштиришни;

қимматбаҳо қоғозлар билан бажариладиган муомалаларни;

факторингни;

лизингни;

мижозлар топшириғи бўйича ишонч муомалаларини;

воситачилик хизматларини;

аниқ таклифларни ишлаб чиқиш билан бирга хўжалик-молиявий фаолият таҳлилини;

лойиҳалар техник-иқтисодий даражасини таҳлил қилишни;

экспертлар баҳосини олиб боришни

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЕДИНГИЗДА БУЛСИН!

Ўзбекистон акционерлик тижорат саноат-қурилиш банки — ЖУМҲУРИЯТИМИЗДАГИ ЭНГ ЙИРИК МУСТАҚИЛ, ЮРИДИК ЖИҲАТДАН ЭРКИН БАНКДИР.

Унинг 60 дан зиёд муассасалари бор.

Бу — қўшма корхоналарни имтиёзли равишда қарз билан таъминлаш, кўтара катта харажатларсиз энг янги технологияларни қўлга киритиш имконини беради.

Бу — турли тижорат битимларини амалга ошириш имконияти ҳамдир.

Бу — ўз мижозлари манфаатини ҳимоя қилувчи ишончли шерикдир.

ҚИЗИҚИБ ҚОЛГАН БУЛСАНГИЗ

қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинг: 700000, Тошкент шаҳри, 1 Май кўчаси, 3-уй, Ўзбекистон акционерлик тижорат саноат-қурилиш банки.

УЗБЕКИСТОН АКЦИОНЕРЛИК ТИЖОРАТ САНОАТ-ҚУРИ Л И Ш БАНКИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ УЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА ЯККА ШАХСЛАР

ДИҚҚАТИГА!

«АИР» САНОАТ КОРХОНАЛАРИ КОМПАНИЯСИ

— ўз материаллари ва комплектловчи қисмлари билан иссиқлик агрегатларингизни қайта жиҳозлаш, табиий газга ўтказиш ишларини бажаради;

— эскирган конструкцияларни замонавий юксак даражада тежамли, энг қаттиқ экология талабларига жавоб берадиган АВТОМАТИК ГАЗ ГОРЕЛКАЛАРИГА алмаштиради.

ШУ ЙЎЛ БИЛАН СИЗ

— ёқилги сарфини камида 20 фоиз камайтиришга;
— ёниш чиқиндиларидаги зарарли моддаларни 25—40 фоиз камайтиришга

МУВАФФАҚ БУЛАСИЗ

БИЗНИНГ МАҲСУЛОТЛАРИМИЗ ҚУЙИДАГИ АГРЕГАТЛАРДА ҚЎЛЛАНИЛИШИ МУМКИН:

— ТГ-1, ТГ-1, 5 ва ТГ-2, 5 иссиқлик генераторларида;
— иссиқлик қуввати 100—5000 кВт бўлган буғ қозонлари ва сув иситиш қозонларида;

— дармондорили ун тортиш агрегатларида, турли хил қуритиш агрегатларида;

— нон ёпиш ва қандолат пишириш печларида;
— ғишт пишириладиган, чинни ва сопол буюмлар пишириладиган туннель печларида;
— асфальт қориш қурилмаларида.

Қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинсин: 700000, Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 17-уй.

Телефонлар: 32-33-31, 33-76-17.

«АИР» САНОАТ КОРХОНАЛАРИ КОМПАНИЯСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 30/Vда **Евгений Онегин,** 31/V да **Боғчасарой фаввораси.**

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/V да **Фармонбиби аразлади,** 31/V да **Зиёфат.**

КИНО

30 МАЙ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ЖЕЙМС БОНД». «007-АГЕНТ» (17.00, 20.00).

Чайка — «ЖАЛЛОД» (17.00, 20.00).

Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ». «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (АҚШ, 18.00, 21.00).

Восток — «ОЛТИН СОЧЛИ ҚИЗ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (АҚШ, тоқ соатларда).

Фестиваль — «ОЛТИН СОЧЛИ ҚИЗ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (АҚШ, 20.20).

Москва — «ОЛТИН СОЧЛИ ҚИЗ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (АҚШ, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

31 МАЙ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ЖЕЙМС БОНД». «007-АГЕНТ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.20).

Чайка — «ЖАЛЛОД» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ». «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (АҚШ, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00).

Восток — «ОЛТИН СОЧЛИ ҚИЗ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (АҚШ, тоқ соатларда).

Фестиваль — «ОЛТИН СОЧЛИ ҚИЗ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (АҚШ, 20.20).

Москва — «ОЛТИН СОЧЛИ ҚИЗ ЁКИ ОЛТИН ҚАЛЪА» (АҚШ, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

«ТАШСТРОЙТРАНС» ишлаб чиқариш **БИРЛАШМАСИНИНГ** 4-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИГА «ЗИЛ-ММЗ» маркали автомобилларда ишлаш учун 1, 2, 3-класс ҳайдовчилари, шунингдек Тошкент шаҳрида доимий прописка қилинган фуқароларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

4-автотранспорт корхонаси ишчиларни ишга ва уйга элтиб қўювчи хизмат транспортига, болалар боғчасига, Сирдарё бўйларида пансионатга, кашшофлар оромгоҳларига эга.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Тўёна, 205-уй (23, 68-автобусларнинг «4-АТП» бекати ёки марказнинг Ҳамза ноҳия бўлими — М. Ҳасанова кўчаси, 14-уй).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

85.207 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма 5209. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.00